

Redenen voor uithuisplaatsing van jeugdigen

*De argumenten van hulpverleners
in de jeugdzorg*

Maartje Smits

Masterthese Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken
Begeleid door: dr. W.M. van Londen-Barentsen
Universiteit Utrecht
Augustus 2012

Voor u ligt een afstudeerthesis waarin de argumenten van hulpverleners voor uithuisplaatsing in de jeugdzorg zijn onderzocht. Deze thesis is geschreven in het verlengde van mijn stage bij het Nederlands Jeugdinstituut (NJI). Hier heb ik meegelopen in het Programma Richtlijnontwikkeling Jeugdzorg. Het onderwerp van deze thesis ontstond uit de betrokkenheid bij de ontwikkeling van een richtlijn voor uithuisplaatsing in de jeugdzorg. Naast de kwantitatieve analyses, van de dossiers, die beschreven worden in deze studie, zijn ook kwalitatieve analyses uitgevoerd door medewerkers van het NJI.

Met deze studie rond ik mijn masteropleiding Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken aan de Universiteit Utrecht af. Graag wil ik mijn docent Monique van Londen bedanken voor haar begeleiding en ondersteuning. Met behulp van haar feedback ben ik in een hectische periode van mijn leven toch in staat geweest de thesis te voltooien. Voor de inhoudelijke begeleiding bedank ik Cora Bartelink en Ilona Meeuwissen van het NJI. Wanneer de kennis bij mij ontbrak konden zij die aanvullen. Tot slot wil ik ook mijn familie en vrienden bedanken voor hun steun en vertrouwen in mij.

*Maartje Smits
Augustus 2012*

Abstract

Objective Out-of-home placements have a deep impact on family life. From caseworkers is expected that their decisions are thoughtfully reconsidered and reasoned. The aim of this study is to show insight into the criteria for placement decisions of caseworkers in youth care. Up to now little is known about this aspect. The following questions are central: (1) which criteria do caseworkers in youth care use with an out-of-home placement; (2) are there differences in criteria for involuntary placements and voluntary placements; (3) are there differences in criteria for standard placements and placements in need of a crisis-intervention. **Method** The criteria for placement decisions are reviewed through 75 documentary analyses using a structured questionnaire and scoring instrument, composed out of the literature. The criteria are divided within five different domains: child, parent, upbringing, family and environment. **Results** Results show similarities with the criteria from the literature. Caseworkers most often report criteria related to the upbringing of a child. Placement criteria differ with age, cultural background and elderly problems. The criteria show coherence with the remaining risk factors present in the case. With involuntary placements more criteria are reported related to the domains Parent/provider and Environment. Between standard and crisis placement differences appeared only for separate criteria and subcriteria. **Conclusion** Findings can be used for the development of youth care guidelines for out-of-home placements and in the future for different sorts of instruments to support decision-making.

Keywords: criteria, out-of-home placements, caseworkers, youth care, decision-making, voluntary, involuntary, crisis

Samenvatting

Doel De impact van een uithuisplaatsingsbesluit op een gezin is groot. Men verwacht van hulpverleners dat hun besluiten zorgvuldig doordacht en onderbouwd zijn. Het doel van deze studie is inzicht te bieden in de criteria voor uithuisplaatsingen van hulpverleners in de jeugdzorg. Hier is tot nu toe weinig over bekend. De volgende vragen staan centraal: (1) welke criteria hanteren hulpverleners in de jeugdzorg bij een uithuisplaatsing; (2) zijn er verschillen in criteria tussen besluitvorming bij gedwongen uithuisplaatsingen en vrijwillige uithuisplaatsingen; (3) zijn er verschillen in criteria tussen besluitvorming bij crisisplaatsingen en reguliere plaatsingen. **Methode** Door middel van 75 dossieranalyses zijn de criteria voor uithuisplaatsing in kaart gebracht met behulp van een gestructureerde vragenlijst en een scoringsinstrument, opgesteld aan de hand van de literatuur. De criteria zijn opgedeeld in vijf verschillende domeinen: kind, ouder, opvoeding, gezin en omgeving. **Resultaten** De resultaten tonen overeenkomsten met de criteria in de literatuur. Hulpverleners noemen het vaakst criteria gerelateerd aan de opvoeding. Uithuisplaatsingscriteria verschillen inhoudelijk voor leeftijd, culturele achtergrond en voor ouderproblematiek. De criteria vertonen samenhang met de verdere problematiek aanwezig in de casus. Bij plaatsingen in gedwongen kader worden er meer criteria gehanteerd aangaande de domeinen Ouder/verzorger en Omgeving dan bij plaatsingen in vrijwillig kader. Tussen reguliere en crisisplaatsingen zijn alleen verschillen gebleken voor afzonderlijke criteria en subcriteria. **Conclusie** Bevindingen kunnen worden gebruikt bij de ontwikkeling van een richtlijn uithuisplaatsing voor de jeugdzorg en in de toekomst ook bij andersoortige instrumenten ter ondersteuning van de besluitvorming.

Zoektermen: criteria, uithuisplaatsing, hulpverleners, jeugdzorg, besluitvorming, vrijwillig, gedwongen, crisis

Introductie

Een uithuisplaatsing van een kind is zeer ingrijpend voor een gezin. Toch is het in sommige gevallen een noodzakelijke stap voor het welbevinden van het kind. Van hulpverleners wordt verwacht dat zij de besluiten over uithuisplaatsingen zorgvuldig overdenken en onderbouwen (Eijgenraam, 2006). Het nemen van beslissingen is echter een lastig proces, waarbij verschillende invloeden, zoals normatieve percepties, een rol spelen (Bouw & Van Dijk, 2002; Proctor, 2002). Een gebrek aan empirische kennis en beslissingsgerichte assessment methoden ter ondersteuning van de besluitvorming bemoeilijken dit proces, omdat onbekend is op basis van welke criteria men wel of niet tot uithuisplaatsing moet overgaan (Wouters, 2005). Criteria volgen uit de argumenten of redenen op basis waarvan besloten wordt een kind uit huis te plaatsen. Het doel van deze studie is inzicht te bieden in de criteria van hulpverleners voor een uithuisplaatsing in de jeugdzorg. Dit zal een aanvulling vormen op de bestaande kennis over besluitvorming bij uithuisplaatsing.

Uithuisplaatsingsbeleid in Nederland

Bij een uithuisplaatsing wordt een kind tijdelijk of langdurig buiten het gezin geplaatst, bijvoorbeeld in een pleeggezin of een instelling. Een uithuisplaatsing vindt altijd plaats met het welbevinden van het kind vooropgesteld, en wordt alleen uitgevoerd wanneer andere middelen gefaald hebben of naar verwachting zullen falen (Linden, Siethoff & Zeijlstra-Rijpstra, 2009). Hierbij is er een spanning tussen het belang van het kind en de verschillende rechten van kind en ouders met betrekking tot de opvoeding. Zo heeft een kind recht op opvoeding door zijn eigen ouders (Bouw & Van Dijk, 2002).

In Nederland wordt een onderscheid gemaakt tussen uithuisplaatsingen in het vrijwillige en in het gedwongen kader (Bartelink, 2011). In het vrijwillige kader is er altijd een indicatie van Bureau Jeugdzorg nodig voor een uithuisplaatsing. De uithuisplaatsing vindt dan plaats met toestemming van de ouders en – indien het kind boven de twaalf jaar is – het kind. In gedwongen kader is een machtiging uithuisplaatsing van de kinderrechter nodig. Dit kan middels een verzoek van de ouders, de jeugdige zelf, de gezinsvoogd of de Raad voor de Kinderbescherming. Alleen in het belang van de verzorging en opvoeding van een kind of wanneer er onderzoek naar zijn/haar geestelijke of lichamelijke gesteldheid nodig is, kan er door de kinderrechter een machtiging uithuisplaatsing (MUHP) worden afgegeven (Linden

et al., 2009). Een gedwongen uithuisplaatsing vindt altijd plaats in het kader van een maatregel: een ondertoezichtstelling (OTS) of voorlopige ondertoezichtstelling (VOTS). Dit zijn civielrechtelijke maatregelen die door de kinderrechter worden uitgesproken wanneer ouders niet voldoende in staat zijn om hun kind adequaat te verzorgen en op te voeden (Bouw en van Dijk, 2002). Een OTS is voor de duur van ten hoogste een jaar, waarna deze telkens met maximaal een jaar kan worden verlengd (Bouw & Van Dijk, 2002). Een VOTS wordt afgegeven voor de duur van maximaal een maand. Vervolgens wordt er gekeken of een verlenging van de OTS nodig is. Soms kan dit in het geval van een strafrechtelijke plaatsing ook met een vordering van het Openbaar Ministerie. Dit laatste type plaatsingen blijft hier verder buiten beschouwing.

Wanneer een kind uit de thuissituatie gehaald wordt, kan dat volgens de normale procedure (reguliere plaatsing) of via een crisis procedure (crisisplaatsing). Bij een crisisplaatsing is er sprake van een acute noodsituatie, die dermate ernstig is dat een versnelde spoedprocedure noodzakelijk is (Bartelink, 2011). Hierbij kan een voorlopige ondertoezichtstelling (VOTS) worden afgegeven.

Bureau Jeugdzorg is de organisatie die uithuisplaatsingen indiceert en uitvoert. Bij de afdeling Jeugdhulpverlening (JHV) worden de plaatsingen in vrijwillig kader behandeld, bij de afdeling Jeugdbescherming (JB) de plaatsingen in gedwongen kader. Sommige vestigingen hebben ook een afdeling Spoedeisende zorg (SEZ) waar de crisisplaatsingen worden behandeld. Er zijn ook nog enkele instanties die geen indicaties afgeven voor uithuisplaatsing en alleen een uitvoerende rol hebben, zoals de William Schrikker Groep. Deze instantie biedt gezinsvoogdij voor speciale doelgroepen: jeugdigen met een beperking of chronische ziekte en kinderen van ouders met een beperking.

Aantallen uithuisplaatsingen

Het is niet gemakkelijk uitspraken te doen over aantallen uithuisplaatsingen in Nederland. De cijfers geven een indicatie, maar het is moeilijk te bepalen hoeveel jeugdigen uit huis worden geplaatst op jaarbasis (Bartelink, 2011). In Brancherapportage Jeugdzorg (2010) wordt een schatting gemaakt van de aantallen uit huis geplaatste jeugdigen, die gebruik hebben gemaakt van de verschillende zorgvarianten, en van de jeugdigen waarvoor spoedeisende zorg geïndiceerd is (zie Tabel 1). Bij deze cijfers zijn enkele kanttekeningen te plaatsen. Niet alle

zorgaanbieders leveren cijfers aan, waardoor een deel van de uithuisplaatsingen ontbreekt. Daarnaast worden sommige jeugdigen overgeplaatst met als gevolg dat er dubbel wordt geteld. Bovendien gaan de cijfers niet over het aantal uithuisplaatsingen per jaar, maar over het gebruik van het aantal zorgvarianten.

Een van de belangrijkste conclusies uit het Brancherapportage Jeugdzorg (Jeugdzorg Nederland, 2010) is de positieve bevinding dat, dankzij het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK), hetgeen een vangnet vormt voor alle gevallen van kindermishandeling en deze trachten te stoppen met de minst ingrijpende middelen, veel meer kinderen in het vrijwillige hulptraject kunnen blijven en er minder uithuisplaatsingen in gedwongen kader nodig zijn (Jeugdzorg Nederland, 2010). Bij deze constatering moet wel rekening worden gehouden met vertekeningen in de cijfers, zoals hierboven beschreven.

Tabel 1. *Aantallen jeugdigen in zorgvarianten (Jeugdzorg Nederland, 2010).*

	2008	2009	2010
Jeugdhulp	44.276	48.254	50.688
Verblijf accommodatie deeltijd	9.816	9.348	9.082
Verblijf pleegzorg	18.164	19.705	20.063
Verblijf accommodatie 24-uurs	11.805	11.527	11.178
Verblijf JeugdzorgPlus (gesloten zorg)*		2.038	2.952
Spoedeisende zorg**	11.113	12.719	11.392

*. *Cijfers afkomstig van: Vaststelling begroting Jeugd en Gezin voor het jaar 2011 op de website van de Rijksoverheid.*

***. Spoedeisende zorg wordt in het brancherapport niet uitgesplitst. Ambulante spoedeisende zorg is hier ook in meegenomen.*

Subjectiviteit in besluitvorming

In principe wordt een besluit over uithuisplaatsing gemaakt aan de hand van verschillende cliënt gerelateerde factoren, zoals kind en gezinsfactoren (Wouters, 2005). Onderzoeken naar de besluitvorming bij uithuisplaatsing hebben aangetoond dat een plaatsingsbesluit ook afhankelijk is van niet-cliëntgerelateerde factoren. Zo zijn besluiten afhankelijk van de heersende ideologie en tendens in een bepaald bureau (Wouters, 2005). Volgens Jones (1993) is het beslissingsgedrag van hulpverleners onderhevig aan normatieve percepties, die zowel klasse gebonden als cultureel gekleurd zijn. Een voorbeeld hiervan is de *white-middle-class* opvatting over

opvoeding dat een kind moet opgroeien tot een zelfstandig, mondig individu. Het zijn dit soort psychologische processen die een beslissing subjectief maken (Bouw & Van Dijk, 2002; Jones, 1993; Proctor, 2002).

Dat subjectiviteit bij besluitvorming over uithuisplaatsing een rol speelt, blijkt ook uit de volgende studies. Knorth (2000) liet zien dat beslissingen over de uithuisplaatsing van eenzelfde jeugdige kunnen verschillen per hulpverlener. Daarnaast vonden Arad-Davidson en Benbenishty (2008) dat de houding (attitude) van de hulpverlener van invloed is op de risico-inschattingen en het besluit tot uithuisplaatsing.

Om de attitudes van individuele hulpverleners zo min mogelijk van invloed te laten zijn op een besluit worden tegenwoordig vrijwel alle indicatiebesluiten besproken in een multidisciplinair overleg, waaraan minimaal één teamleider of gedragsdeskundige deelneemt (Samenwerking Raad voor de Kinderbescherming en Bureaus Jeugdzorg rond het Casusoverleg Bescherming (COB), 2009). Dit overleg zou moeten leiden tot een meer objectieve besluitvorming. Er zijn echter ook onderzoeken waaruit blijkt dat ook in teamoverleggen subjectiviteit optreedt (Pijnenburg & De Bruyn, 2000). Omdat enige mate van subjectiviteit altijd van invloed zal zijn op de besluitvorming, is het expliciteren en documenteren van de argumentatie voor een uithuisplaatsingsbesluit van groot belang. Alleen op deze manier zijn besluiten toetsbaar en navolgbaar, zowel voor cliënten als voor collega's en andere instellingen (Eijgenraam, 2006).

Er zijn voornamelijk geen instrumenten ontwikkeld die helpen een beslissing te nemen over een uithuisplaatsing. Wel zijn er instrumenten ontwikkeld die gericht zijn op inschatten van (toekomstige) risico's in dergelijke situaties en die zo het besluitvormingsproces enige mate van ondersteuning bieden (Bartelink, Ten Berge & Van Yperen, 2010). Deze helpen vooral de aard en ernst van de problematiek in kaart te brengen. Een voorbeeld is de Licht Instrument Risicotaxatie Kindveiligheid - Jeugdzorg (LIRIK-JZ). Het doel van dit instrument is het onderkennen van (vermoedens van) kindermishandeling en het inschatten van het risico op kindermishandeling in de nabije toekomst (Ten Berge & Eijgenraam, 2009).

Criteria voor een uithuisplaatsingsbesluit

Er kunnen voor een uithuisplaatsing verschillende redenen zijn (Bartelink, 2011). Zo kan het kind bijvoorbeeld ernstige gedrags- of ontwikkelingsproblemen hebben, hetgeen de thuissituatie voor de ouders onhandelbaar maakt. Maar ook kan een kind om reden van het stoppen van kindermishandeling uit huis worden geplaatst.

Het eerste grote empirische onderzoek naar plaatsingsredenen was van Jenkins en Sauber, en vond plaats in 1966 onder 425 gezinnen met een uithuisgeplaatst kind. De resultaten van dit onderzoek toonden toen al dat het ontbreken van een ondersteunende opvoedingssituatie veelal de hoofdreden was van een uithuisplaatsing. In later verrichte studies zijn hiervoor ondersteunende bevindingen aangetroffen (Knorth, 2000). Tegenwoordig wordt er in de literatuur vaak gesproken van een tekortschietende draagkracht als reden voor uithuisplaatsing (Knorth, 2000). Hiermee wordt bedoeld dat de ouders de belasting van de opvoeding en begeleiding van de kinderen niet langer aankunnen.

Er is vooral onderzoek gedaan naar uithuisplaatsingen waarbij kindermishandeling een rol speelt (Britner & Mossler, 2002; DeRoma, Bingley, Kessler & Merino, 2005; Harpaz-Rotem, Berkowitz, Marans, Murphy & Rosenheck, 2008; Jones, 1993). Factoren die uit deze studies het meest naar voren komen als redenen voor uithuisplaatsing zijn: verwaarlozing, lichamelijke mishandeling en seksueel misbruik. Dit zijn de factoren waarbij dreiging is van onmiddellijk gevaar en dus de urgentie voor een uithuisplaatsing het grootst is (Jones, 1993). In DeRoma en collega's (2005), die criteria voor uithuisplaatsing onderzochten bij verwaarloosde kinderen, worden de volgende andere redenen voor een uithuisplaatsing genoemd: drugsgebruik/verslaving van de ouder, huiselijk geweld, gezondheidsproblemen, opvoedingsproblemen, financiële problemen, geschiedenis gerelateerde factoren (zoals geschiedenis van eerdere klachten/mishandeling), kind gerelateerde factoren, slecht meewerken met hulpverlening en weinig verantwoordelijkheid nemen voor het kind.

De redenen voor vrijwillige plaatsingen worden veelal onderzocht aan de hand van de verschillen tussen twee groepen families: families die hun kind wel of niet hebben uithuisgeplaatst (Llewellyn, Dunn, Fante, Turnbull & Grace, 1999; Llewellyn, McConnell, Thompson & Whybrow (2005). Volgens Llewellyn en collega's (1999) zijn er drie multidimensionale variabelen geïdentificeerd, gerelateerd aan gezinsstress, die bijdragen aan de uithuisplaatsing van kinderen met een beperking. De eerste variabele betreft kindkarakteristieken: gedrag, leeftijd en lichaamsgrootte. Des te ouder en groter het kind is, hoe zwaarder het wordt om de zorg te leveren die het kind nodig heeft en des te groter de kans dat ouders besluiten het kind uit huis te plaatsen. De tweede variabele betreft familie karakteristieken. Hieronder vallen: stress van ouders en bezorgdheid om de brusjes van het beperkte kind. Gezinnen die meer stress ervaren en zich meer zorgen maken om de gesteldheid van hun andere kinderen, zijn

geneigd eerder een uithuisplaatsing te overwegen voor hun kind. De laatste en derde variabele betreft de mate van ondersteuning die het gezin van buitenaf ontvangt. Gezinnen die maar weinig ondersteuning krijgen van hun verdere familie of vrienden, lopen een groter risico op zoek te gaan naar een plaatsingsmogelijkheid voor hun kind. Toch zal elk gezin dat schijnbaar in dezelfde omstandigheden verkeert, andere keuzes maken, doordat ze verschillende doelen, waarden en overtuigingen hebben, ook wel *family accommodation* genoemd (Gallimore et al., 1993, zoals geciteerd in Llewellyn, 1999).

Een latere studie door Llewellyn en collega's (2005) richtte zich, gezien vanuit de ecoculturele theorie, meer op de processen van het gezinsleven als belangrijkste factor voor besluitvorming. Ze vonden drie onderling gerelateerde variabelen van het gezinsleven die van invloed zijn op het besluit: (i) mate van een balans tussen de zorg voor het kind en de noden van andere familieleden; (ii) mate van delen van lasten en verantwoordelijkheid; (iii) mate van integratie van het kind in het dagelijks leven.

Over verschillen tussen criteria bij reguliere en crisisplaatsingen zijn tot nog toe geen specifieke studies verschenen. Wel is er een studie van Harpaz-Rotem en collega's (2008) naar factoren die tot uithuisplaatsing leiden bij jeugdigen blootgesteld aan geweld. Zij onderzochten gevallen waarbij crisisinterventies nodig waren. De kans was aanzienlijk groter dat jeugdigen uit huis werden geplaatst wanneer er sprake was van levensbedreiging en bewijs voor mishandeling.

Domeinen van criteria

De criteria voor uithuisplaatsing die volgen uit de literatuur zijn samengevoegd in Tabel 2. Voor de uitgebreide tabel zie Bijlage 1. De literatuurselectie voor de tabel bestaat uit empirische en reviewartikelen van na 1999.

De criteria zijn onderverdeeld in de volgende domeinen: Kind, Ouder/verzorger, Opvoeding, Gezin en Omgeving. De indeling in domeinen als methode voor het organiseren van criteria wordt onderschreven in Zuravin en DePanfilis (1997), een onderzoek naar de factoren van invloed op plaatsingen van jeugdigen in de jeugdbescherming. Zuravin en DePanfilis (1997) hanteren zelf een indeling in zes domeinen: Kind, Ouder, Gezin, Omgeving, Verwaarlozing en Interventie, maar geven aan dat de modellen voor het identificeren van uithuisplaatsingscriteria per onderzoek kunnen verschillen. In dit onderzoek wordt in plaats van het domein 'Verwaarlozing'

het meer bredere domein ‘Opvoeding’ gehanteerd. Daarnaast is het domein ‘Interventie’, waaronder niet-cliëntgerelateerde factoren vallen, weggelaten.

De indeling in domeinen is gebaseerd op de ecologische (systemische) benadering van Bronfenbrenner (1979), waarbij de ontwikkelingsuitkomsten van de jeugdige het gevolg zijn van interactie tussen kindfactoren en de omgeving waarin het kind opgroeit: de ouders, de opvoeding, school, sociaal economische status en zelfs de politieke omgeving.

Tabel 2. Criteria voor uithuisplaatsing naar de indeling in domeinen van Zuravin en DePanfilis (1997).

Kind	Ouder/verzorger	Gezin	Opvoeding	Omgevingsinvloeden
(Ernstige)gedrags- en emotionele problemen ^{1,2,3}	Drugs en alcoholgebruik/ Verslaving ^{1,4,5,6,7,8,9}	Gezinsconflicten/ problematische gezinsrelaties ^{1,4,11}	Tekortschietende opvoedingsvaardigheden ^{1,5,8,10}	Weinig inkomen/ slechte financiële gesteldheid ^{3,5,8,11}
De leeftijd van het kind ^{1,2,3}	Slecht meewerken/samenwerken met hulpverlening ^{1,5,8,9,11}	Niet kunnen delen van zorg en verantwoordelijkheid voor jeugdige met de rest van het gezin ³	Verwaarlozing ^{1,5,6,9}	Geen aanwezigheid/ slechte kwaliteit van sociale ondersteuning door familie, vrienden, bureaus ^{4,8,11}
Ontwikkelingsniveau ^{4,8}	Geestelijke gezondheid problematiek/ psychopathologie ^{1,4,5,8,11} (bijv. Serieuze mentale ziekte)	Gebrekkige support voor kind vanuit gezinssituatie ¹	Lichamelijke mishandeling ^{1,5,9}	Geschiedenis gerelateerde factoren/problemen ⁵
Gezondheidsproblemen ⁵	Lichamelijke gezondheidsproblemen ^{1,4,11}	Slecht vermogen tot integratie in dagelijks familie leven, ook in toekomst ^{2,3}	Seksueel misbruik ^{1,5,6}	Slechte condities, veiligheid en weinig stabiliteit leefomgeving ^{4,8,11}
Psychologische trauma ⁴	Stress ^{2,3,8}	Gezinssamenstelling/ eenoudergezinnen ⁸	Kwaliteit van binding/ gehechtheid van kind tov de ouder ^{8,10,11}	Geen beschikbaarheid professionele hulpdiensten en instanties ¹¹
Lichamelijke of verstandelijke beperking ^{2,3}	Weinig vermogen om conflicten op te lossen ¹¹		Weinig effectiviteit supervisie ¹¹	Demografie van de familie ⁸ (bijv. etniciteit)
Gevaarlijk/bedreigend gedrag jeugdige ¹	Geen gevoel van persoonlijke verantwoordelijkheid ^{5,11}		Geen vermogen om effectief problemen op te lossen ¹¹	
Veroorzaakt incident ¹	Laag cognitief/ intellectueel vermogen ^{8,11}		Zorgen voor een goede kinderopvang ¹¹	
Wens van het kind ¹⁰	Kind niet kunnen beschermen tegen de dader van mishandeling ^{8,11}			
Aanraking met justitie ⁴	Geen verantwoordelijkheid nemen voor eigen situatie ¹¹			
Beperkte vaardigheden in het onderhouden van de persoonlijke hygiëne ¹¹	Niet eerlijk kunnen zijn over behoeften ¹¹			
	Aanwezigheid van een strafblad van (een van) de ouders ^{8,9} / gevangenschap ⁴			
	Prostitutie ¹⁰			
	Agressie controle ¹¹			

¹ Knorth (2000)

² Llewellyn, Dunn, Fante, Turnbull & Grace (1999)

³ Llewellyn, McConnell, Thompson & Whybrow (2005)

⁴ Harpaz-Rotem, Berkowitz, Marans, Murphy & Rosenheck (2008)

⁵ deRoma, Bingley, Kessler & Merino (2005)

⁶ Dorsey, Mustillo, Farmer & Elbogen (2008)

⁷ Berger, Slack, Waldfogel & Bruch (2010)

⁸ Britner & Mossler (2002)

⁹ Lavergne, Damant, Clement, Bourassa, Lessard & Turcotte (2011)

¹⁰ Bouw & Van Dijk (2002)

¹¹ deRoma, Kessler, McDaniel & Sots (2006)

Probleemstelling

In dit onderzoek wordt getracht de volgende vragen te beantwoorden: (1) welke criteria hanteren hulpverleners in de jeugdzorg bij een uithuisplaatsing; (2) zijn er verschillen in criteria tussen besluitvorming voor gedwongen uithuisplaatsingen en vrijwillige uithuisplaatsingen; (3) zijn er verschillen in criteria tussen besluitvorming voor crisisplaatsingen en reguliere plaatsingen.

Aan de hand van de besproken literatuur kunnen enkele verwachtingen geformuleerd worden. Verwacht wordt dat de meest genoemde criteria voor uithuisplaatsing onder het domein Opvoeding vallen; dat bij gedwongen plaatsingen voornamelijk criteria zullen worden genoemd ten aanzien van de ouder/verzorger en de opvoeding; en dat bij vrijwillige plaatsingen voornamelijk criteria zullen worden genoemd ten aanzien van het kind, het gezin en de omgeving. Over de verschillen tussen reguliere en crisisplaatsingen kunnen door gebrek aan literatuur minder makkelijk uitspraken worden gedaan. Gezien de definitie van een crisisplaatsing (jeugdige moet dankzij een crisissituatie middels spoedprocedure uit huis geplaatst; Bartelink, 2011), en de veronderstellingen van Harpaz-Rotem en collega's (2008) kan worden verondersteld dat bij crisisplaatsingen vaker incidenten (van ernstige mishandeling, acute verwaarlozing of seksueel misbruik) zullen worden gerapporteerd.

Methode

Procedure

Voor dit onderzoek zijn 75 dossiers geanalyseerd van jeugdigen die uit huis geplaatst zijn. De dossiers zijn afkomstig van twee verschillende organisaties; Bureau Jeugdzorg Gelderland (BJZ-G) en de William Schrikker Groep (WSG). Bij beide organisaties is op locatie een computer beschikbaar gesteld met toegang tot IJ, het computerprogramma waar digitale dossiers per casus in worden opgeslagen en bijgehouden. Waar nodig zijn papieren dossiers opgevraagd. Op locatie zijn door drie onderzoekers de relevante documenten uit de dossiers verzameld en is *een gestructureerde vragenlijst* (zie Bijlage 2) ingevuld over de dossierkenmerken. Vervolgens zijn de dossiers door één onderzoeker op criteria en aanwezige factoren gescoord met behulp van *een scoringsinstrument* (zie Bijlage 3).

Gedwongen plaatsingen zijn de plaatsingen waarbij een machtiging uithuisplaatsing is afgegeven door de kinderrechter en vrijwillige plaatsingen zijn de plaatsingen waarvoor alleen een indicatie is afgegeven door Bureau Jeugdzorg.

Een casus is als crisisplaatsing genoteerd wanneer: (1) in het dossier werd vermeld dat het een crisis/spoedplaatsing betrof; (2) de plaatsing bij de afdeling SEZ werd behandeld; (3) er een VOTS werd afgegeven door de kinderrechter ten tijde van de plaatsing.

Metingen

Voor de dossieranalyse is gebruik gemaakt van *een gestructureerde vragenlijst* (zie Bijlage 2). Deze vragenlijst bestaat uit algemene demografische vragen over de jongere en het soort plaatsing, opgedeeld in: dossierkenmerken, kenmerken van de jeugdige, geschiedenis van de jeugdige met betrekking tot de jeugdzorg, de gebruikte risicotaxatie-instrumenten en het gebruikte classificatie instrument voor de problematiek van de jeugdige. Voorbeelden van vragen zijn: ‘Wat is het kader van de plaatsing?’, ‘Wat is de geboortedatum van de uithuisgeplaatste jeugdige?’, ‘Wanneer is het kind uithuisgeplaatst?’, ‘Welk risicotaxatie-instrument is gebruikt door de hulpverlener?’ en ‘Wat is de classificatie van de problematiek van de jeugdige?’. Ook is er een vraag over de classificatie van problematiek van de ouders/verzorgers aan de vragenlijst toegevoegd.

Voor elke vraag waren er gesloten antwoordmogelijkheden, behalve bij de vraag over de geboortedatum van de jeugdige, de vragen over de geschiedenis van de jeugdige met betrekking tot de jeugdzorg en de vragen over classificatie van de problematiek van de jeugdige en van de ouders/verzorgers. Bij de vraag over het gebruikte risicotaxatie-instrument was er de open antwoordmogelijkheid ‘anders, namelijk’.

Om de criteria van hulpverleners voor uithuisplaatsing in kaart te brengen is er *een scoringsinstrument* (zie Bijlage 3) gevormd uit de factoren waarvan uit de literatuur blijkt dat ze een rol spelen in de beslissing tot uithuisplaatsing (zie Tabel 2). De criteria zijn verdeeld in vijf domeinen: kind, ouder/verzorger, opvoeding, gezin en omgeving. Sommige afzonderlijke criteria zijn weer onderverdeeld in subcriteria. Om niet aan criteria voorbij te gaan die wel genoemd werden in de dossiers maar niet in het scoringsinstrument waren opgenomen, zijn deze apart genoteerd.

Naast de argumentatie voor uithuisplaatsing was ook de verdere informatie over de casus in te zien in de dossiers. Vandaar dat er aanvullend is gekeken naar hoe de criteria zich verhouden tot de aanwezige problematiek in de casussen en is de mogelijkheid toegevoegd om factoren te scoren die niet direct in de overwegingen stonden geformuleerd, maar wel in het dossier werden genoemd.

Dossiersselectie

Aan de organisaties is gevraagd dossiers te selecteren waarbij de indicatie voor uithuisplaatsing was afgegeven in het laatste halfjaar van 2011 of het eerste kwartaal van 2012. Sommige dossiers zijn echter geselecteerd op een verlenging van een

eerdere plaatsing, waardoor de criteria voor de oorspronkelijke uithuisplaatsing moest worden teruggezocht. Omdat verwacht wordt dat uithuisplaatsingscriteria niet substantieel veranderen in een beperkte periode, zijn dossiers met een uithuisplaatsingsdatum eerder dan 2011 wel opgenomen in de dataset. Dossiers zijn echter niet geselecteerd wanneer:

- de daadwerkelijke uithuisplaatsing voor 2006 was;
- de datum van daadwerkelijk uithuisplaatsing niet terug te vinden was.

Wanneer een kind na afgifte van een indicatie voor uithuisplaatsing niet is geplaatst, bijvoorbeeld omdat er geen goede plaatsingsmogelijkheid was, is het dossier wel geselecteerd. Het gaat immers om de overwegingen voor uithuisplaatsing, niet om het verloop van een plaatsing en gebeurtenissen na de plaatsing.

Documenten selecteren

Bij de selectie van documenten uit de dossiers zijn de argumentaties van casemanagers, gezinsvoogden, teamleiders en raadsonderzoekers meegenomen (o.a. indicatiebesluiten, beslis/contactjournaals, verzoeken MUHP, casusoverzichten), maar niet van kinderrechtshouders (beschikkingen UHP).

De argumentaties voor uithuisplaatsing waren niet bij alle dossiers op dezelfde manier gerapporteerd en moesten voor elke casus opnieuw in de tekst gezocht worden.

Voor het selecteren van relevante documenten in de dossiers is aan de hand van de eerste vijf dossiers een opzet gemaakt van relevante documenten. Deze is zo nodig aangepast wanneer bij een dossier een nieuw type document werd aangetroffen dat ook relevant was. Bij het overnemen van documenten uit de dossiers zijn personen geanonimiseerd.

Dossiers scoren

Ook voor het scoren van criteria is aan de hand van de eerste vijf dossiers een opzet gemaakt voor de selectie van tekst waarin criteria genoemd werden. Per organisatie en afdeling was dit weer anders. Alleen de factoren waarbij werd aangegeven dat het kind uit huis geplaatst moest worden werden als criteria gescoord. Hiervoor zijn verschillende verwoordingen aangetroffen, bijvoorbeeld: ‘.. om deze redenen gaan wij over tot uithuisplaatsing/vinden wij een uithuisplaatsing noodzakelijk’, of ‘..ouders zouden kind liever thuis houden, maar zien in dat het zo niet verder kan’.

Alleen de exacte woorden van de hulpverlener zijn gescoord, om zo eigen interpretatie te vermijden. Factoren die werden genoemd om het soort plaatsing te bepalen zijn niet gescoord.

De aanwezige problematiek in de casus is zo breed mogelijk gescoord. Alle risicofactoren die werden genoemd in de aanwezige documenten van het dossier zijn meegenomen. Enkel wanneer voorvallen overduidelijk verjaard waren is dit niet meegenomen. Een voorbeeld: kind heeft drie jaar geleden last van Pfeiffer gehad. Dit is duidelijk verjaard, er hoeft niet te worden gescoord op gezondheidsproblemen.

In de dossiers werd voor overeenkomstige factoren vaak weer andere bewoordingen gebruikt. Vandaar dat, om een constante scoring te behouden, de eerste twintig dossiers twee keer zijn doorgenomen. Zo kon de operationalisering van de factoren in de scoringslijst aangescherpt worden. Vervolgens is de operationalisering besproken met twee experts op het gebied van uithuisplaatsing in de jeugdzorg.

Omdat de scoring door één persoon is uitgevoerd en subjectiviteit een rol kan spelen, is er bewust gekozen voor een nauwkeurige operationalisering van de factoren. Zo wordt variëteit in de scoring tegengegaan en spelen de verschillende bewoordingen van de hulpverleners minder een rol in het onderzoek. Wanneer er werd getwijfeld over de juistheid van de scoring is dit besproken met de experts.

Resultaten

Dossierkenmerken

In totaal zijn er 75 casussen geanalyseerd: 39 bij Bureau Jeugdzorg Gelderland en 36 bij de William Schrikker Groep. Hiervan besloeg 62.7 procent een uithuisplaatsing in het gedwongen kader (n = 47) en 37.3 procent een uithuisplaatsing in het vrijwillige kader (n = 28). Omdat de WSG alleen met gedwongen hulpverlening te maken heeft, konden hier geen dossiers over vrijwillige uithuisplaatsing onderzocht worden. Hierdoor zijn vrijwillige plaatsingen ondervertegenwoordigd in de analyse. Van de plaatsingen in gedwongen kader hadden 68.1 procent van de casussen een OTS-maatregel (n = 32) en 31.9 procent van de casussen een VOTS-maatregel (n = 15). Van de uithuisplaatsingen verliep 41.3 procent volgens een reguliere plaatsing (n = 31) en 58.7 procent volgens een crisisplaatsing (n = 44).

Tabel 3. Beschrijvende statistieken van het kader, maatregel en soort plaatsing voor Bureau Jeugdzorg Gelderland en William Schrikker Groep.

		Bureau Jeugdzorg Gelderland		William Schrikker Groep	
		n	Percentage	n	Percentage
Vrijwillig		28	37.3	0	0.0
Gedwongen	OTS	11	14.7	21	28.0
	VOTS	0	0.0	15	20.0
Regulier		16	21.3	15	20.0
Crisis		23	30.7	21	28.0

Tabel 4. Beschrijvende statistieken van kader en soort plaatsing.

	Vrijwillig		Gedwongen	
	n	Percentage	n	Percentage
Regulier	8	10.7	23	30.7
Crisis	20	26.7	24	32.0

Bijna driekwart van de uithuisplaatsingen vond in 2012 (41.3%, n = 31) en 2011 (33.3%, n = 25) plaats. De overige plaatsingen vonden tussen 2006 en 2010 plaats (25.6 %, n = 19).

De verdeling van de geïndiceerde plaatsingen is als volgt: de helft van de jeugdigen is geplaatst in een residentiele woongroep/ behandelgroep (49.3%, n = 37), de andere helft is geplaatst in een pleeggezin (33.3 %, n = 25), een netwerkpleeggezin (9.3%, n = 7) of in de gesloten zorg (6.7 %, n = 5). Voor 1.3 procent was de geïndiceerde plaatsing onbekend (n = 1).

In de meeste dossiers is geen vorm van risicotaxatie bij de besluitvorming over uithuisplaatsing gedocumenteerd (76.0 %, n = 57) of de informatie ontbrak waardoor er niet kon worden gescoord op risicotaxatie-instrument (2.7%, n = 2). Wanneer dit wel was gedocumenteerd betrof het meestal de LIRIK (20.0 %, n = 15) en in sommige gevallen de Delta veiligheidslijst (1.3%, n = 1). Daarnaast werd in 45.3 procent van de dossiers de Verwijsindex Risicjongeren gebruikt (n = 34). Hierbij moet wel vermeld worden dat er mogelijk vaker risicotaxatie-instrumenten worden gebruikt dan is genoteerd. Het gebruik van de instrumenten was niet goed terug te vinden in de dossiers. Wellicht zijn er instrumenten gebruikt die vervolgens niet zijn gerapporteerd in de dossiers.

Casuskenmerken

Van de 75 casussen is 52.0 procent (n = 39) van het vrouwelijke geslacht en 48.0 procent (n = 36) van het mannelijke geslacht. De gemiddelde leeftijd is 10 jaar (M = 10.86, SD = 5.67), terwijl 44.0 procent jonger (n = 33) dan 12 jaar is (12-) en 56.0 procent (n = 42) ouder dan 12 jaar (12+).

Van de jeugdigen hebben 74.7 procent een Nederlandse culturele achtergrond (n = 56) en 25.3 procent een niet-Nederlandse culturele achtergrond (n = 19), waarvan 4 Marokkaans, 2 Turks, 1 Antilliaans en 12 hadden een andere culturele achtergrond.

Ongeveer de helft van de jeugdigen komt uit een tweoudergezin (49.3 %, n = 37) en de helft uit een eenoudergezin (50.7 %, n = 38).

Bij 54.7 procent van de jeugdigen was er nog geen eerdere uithuisplaatsing geweest (n = 51) en bij 29.3 procent was dit wel het geval (n = 22). Hier was bij 2 dossiers geen informatie over. Bij iets meer dan de helft van de gezinnen was wel al eerder een broertje of zusje (brusje) uit huis geplaatst (56.0 %, n = 42). Bij de overige gezinnen was dit niet het geval (29.3 %, n = 22) of waren er geen brusjes aanwezig (9.3 %, n = 7). Bij 4 dossiers was hier geen informatie over.

Tabel 5. *Beschrijvende statistieken van sekse, leeftijd, culturele achtergrond, gezinssamenstelling, plaatsingsgeschiedenis jeugdige en brusjes.*

	n	Percentage
Sekse		
Vrouwelijk	39	52.0
Mannelijk	36	48.0
Leeftijd		
Twaalfmin	33	44.0
Twaalfplus	42	56.0
Culturele Achtergrond		
Nederlands	56	74.7
Niet-Nederlands	19	25.3
Gezinssamenstelling		
Tweoudergezin	37	49.7
Eenoudergezin	38	50.7
Plaatsingsgeschiedenis jeugdige		
Wel eerder geplaatst	22	29.3
Niet eerder geplaatst	51	54.7
Niet bekend	2	2.7
Plaatsingsgeschiedenis brusjes		
Wel eerder brusje geplaatst	42	56.0
Nog geen brusje geplaatst	22	29.3
Geen brusjes aanwezig	7	9.3
Niet bekend	4	5.3

Bij 61.0 procent van de jeugdigen (n = 46) en 50.7 procent van de ouders (n = 38) was een vorm van problematiek aanwezig. In Tabel 6 zijn de beschrijvende statistieken te vinden voor de classificaties van de problematiek van de jeugdige en van de ouders/verzorgers.

Tabel 6. *Beschrijvende statistieken classificatie problematiek van de jeugdigen en de ouders/verzorgers.*

	n	Percentage
Problematiek jeugdige		
ADD/ADHD	5	6.7
ASS-problematiek	3	4.0
Depressie/angst/hechttingsproblematiek	5	6.7
ODD/CD	1	1.3
(L)VB-problematiek	9	12.0
Lichamelijke problematiek	2	2.7
Combinatie	20	26.7
Anders	1	1.3
Geen problematiek	29	38.7
Problematiek ouders/verzorgers		
Psychische problematiek	7	9.3
Lichamelijke gezondheidsproblematiek	4	5.3
(L)VB-problematiek	17	22.7
Alcohol/ drugs/ verslavingsproblematiek	2	2.7
Combinatie	8	10.7
Geen problematiek	37	49.3

In sommige gevallen zijn dossiers met elkaar verbonden doordat het broertjes of zusjes van elkaar zijn. In totaal zijn er acht zogenaamde ‘brusjes-dossiers’ (10.7 %) van drie verschillende gezinnen. De brusjes van het eerste gezin hadden een crisisplaatsing in vrijwillig kader, de brusjes van het tweede gezin een reguliere uithuisplaatsing in gedwongen kader en bij het derde gezin betrof het een crisisplaatsing in gedwongen kader.

Verschillen onderzoeksgroep

Om de vergelijkbaarheid van de casussen te controleren zijn de dossiers van beide organisaties met elkaar vergeleken voor verschillende casuskenmerken: leeftijd, sekse, culturele achtergrond, gezinssamenstelling en geïndiceerde plaatsing. Hierin zijn geen verschillen gevonden. Omdat de WSG een gerichte doelgroep heeft, namelijk jeugdigen of ouders met een beperking of chronische ziekte, is onderzocht of de casussen verschillen voor de kenmerken lichamelijke/verstandelijke beperking bij de jeugdige en (L)VB-problematiek bij de ouders/verzorgers. Na toetsing met een

Chi-kwadraat toets blijken de groepen WSG en BJZ-G niet evenredig verdeeld voor lichamelijke/verstandelijke beperking bij de jeugdige ($X^2(1, n = 75) = 4.87, p = .03$) en (L)VB-problematiek bij de ouders/verzorgers ($X^2(1, n = 75) = 7.01, p = .01$). Bij de casussen van de WSG komt vaker een lichamelijke/verstandelijke beperking bij de jeugdigen voor dan bij de casussen van BJZ-G. Ook komt bij de casussen van de WSG vaker (L)VB-problematiek bij de ouders/verzorgers voor dan bij de casussen van BJZ-G.

1. Welke criteria hanteren hulpverleners bij een uithuisplaatsing?

De eerste vraag wordt beantwoord aan de hand van drie deelvragen: (a) in hoeverre komen de criteria overeen met de literatuur; (b) zijn er verschillen in criteria voor leeftijd, sekse, culturele achtergrond, gezinssamenstelling, problematiek bij de jeugdige en ouderproblematiek; (c) in hoeverre hangen criteria voor uithuisplaatsing samen met problematiek in de casus.

a). Overeenkomsten en verschillen met de literatuur

In totaal werden gemiddeld 4.77 criteria per casus genoemd, met een standaarddeviatie van 3.26 (*min* = 0 , *max* = 13). Bij twee casussen miste de informatie over de uithuisplaatsing en kon er niet gescoord worden op criteria. Het vaakst werden criteria op het domein van de opvoeding genoemd ($M = 1.73, SD = 1.74$). Vervolgens op het domein van het kind ($M = 1.23, SD = 1.10$), het domein van de ouder/verzorger ($M = .84, SD = 1.20$) en op het domein van de omgeving ($M = .67, SD = .89$). Het minst vaak werden criteria genoemd op het domein van het gezin ($M = .31, SD = .54$).

In Tabel 7 zijn de met de literatuur overeenkomstige criteria en subcriteria met een score van 10 of hoger opgenomen. Aan de hand van de frequenties is te zien dat gedragsproblemen bij de jeugdige ($n = 27$) het vaakst is gescoord. Daarna volgt tekortschietende opvoedingsvaardigheden ($n = 21$) en tekortschieten van/grenzen bereikt door eerdere hulpverlening ($n = 20$).

Tabel 7. *Frequenties van de criteria voor uithuisplaatsing.*

	n
1 Gedrags- en emotionele problemen (kind)	27
2 Tekortschietende opvoedingsvaardigheden (opvoeding)	21
3 Tekortschieten van/ grenzen bereikt door eerdere hulpverlening (omgeving)	20
4 Ontwikkelingsachterstand (kind)	16
5 Tekortschietende draagkracht (opvoeding)	15
6 Veroorzaakt incident (kind)	14
7 Verkeerde ouder-kind interactie (opvoeding)	11
8 Eigen wens voor UHP (kind)	10
9 Geestelijke gezondheidsproblematiek/ psychopathologie (ouder/verzorger)	10
10 Laag cognitief/intellectueel vermogen (ouder/verzorger)	10
11 Gezinsconflicten (gezin)	10
12 Lichamelijke mishandeling (opvoeding)	10
13 Weinig effectiviteit supervisie (opvoeding)	10

Er zijn ook een aantal criteria naar voren gekomen uit de dossiers die in de literatuur niet genoemd worden. Deze criteria zijn door middel van *labeling* gegroepeerd.

Criteria die vier keer of meer zijn genoteerd staan weergegeven in Tabel 8.

Tabel 8. *Frequenties van criteria die niet in de literatuur genoemd zijn.*

	n
Eigen wens van uithuisplaatsing ouder	12
Weglopen (kind)	9
Gezag niet accepteren (kind)	8
Risicovolle vrienden	7
Spijbelen/ schoolverzuim	6
Angst voor kind/ eigen veiligheid in gedrang (ouder)	5
Niet de basiszorg kunnen leveren (ouder)	4
Sociale problemen (kind)	4
Kind werkt niet mee met hulpverlening	4

b). Verschillen voor kind en ouderkarakteristieken

Om te onderzoeken of de criteria per domein verschillen voor kind en ouder karakteristieken zijn er Onafhankelijke T-toetsen uitgevoerd. Deze staan hieronder beschreven. Voor leeftijd, culturele achtergrond en ouderproblematiek zijn wel verschillen gevonden. Voor sekse, gezinssamenstelling en problematiek bij de jeugdige niet. Er zijn twee nieuwe variabelen aangemaakt voor problematiek bij de jeugdige en ouderproblematiek. Problematiek heeft de operationalisatie: wanneer er sprake is van een of andere vorm van psychopathologie of lichamelijke/verstandelijke beperking. Voor de beschrijvende statistieken zie Tabel 9.

Leeftijd

Er blijkt dat voor twaalfplussers gemiddeld vaker criteria in het domein Kind gescoord zijn ($M = .150$, $SD = 1.17$) dan voor twaalfminners ($M = .89$, $SD = .89$), $t(73) = -2.52$, $p < .05$. Voor twaalfminners is er gemiddeld vaker gescoord op criteria in het domein Ouder/verzorger ($M = 1.18$, $SD = 1.49$) en Opvoeding ($M = 2.39$, $SD = 1.82$) dan voor twaalfplussers ($M = .57$, $SD = .83$), ($M = 1.21$, $SD = 1.51$), $t(47.36) = 2.11$, $p < .05$ en respectievelijk $t(73) = 3.07$, $p < .05$.

Tabel 9. Beschrijvende statistieken voor de scoring op de domeinen voor leeftijd, culturele achtergrond en ouderproblematiek.

Leeftijd	Twaalfmin (n = 33)		Twaalfplus (n = 42)		T-test
	M	SD	M	SD	
Criteria Kind	.88	.89	1.50	1.17	-2.52*
Criteria Ouder/Verzorger	1.18	1.49	.57	.83	2.11*
Criteria Gezin	.24	.50	.36	.58	-.90
Criteria Opvoeding	2.39	1.82	1.21	1.51	3.07*
Criteria Omgeving	.85	1.00	.52	.77	1.54

Culturele achtergrond	Nederlands (n = 56)		Niet-Nederlands (n = 19)		T-test
	M	SD	M	SD	
Criteria Kind	1.36	1.12	.84	.96	1.80
Criteria Ouder/Verzorger	.88	1.25	.74	1.05	.43
Criteria Gezin	.38	.56	.11	.46	2.09*
Criteria Opvoeding	1.82	1.84	1.47	1.43	.75
Criteria Omgeving	.73	.90	.47	.84	1.10

Ouderproblematiek	Geen ouderproblematiek (n = 37)		Wel ouderproblematiek (n = 38)		T-test
	M	SD	M	SD	
Criteria Kind	1.11	1.24	1.34	.94	-.92
Criteria Ouder/Verzorger	.41	.69	1.26	1.43	-3.33*
Criteria Gezin	.30	.52	.32	.57	-.15
Criteria Opvoeding	1.22	1.34	2.24	1.95	-2.65*
Criteria Omgeving	.38	.64	.95	1.01	-2.92*

*. $p < .05$

Culturele achtergrond

Voor Nederlandse jeugdigen blijkt er gemiddeld vaker criteria in Gezin gescoord te zijn ($M = .38$, $SD = .56$) dan voor Niet-Nederlandse jeugdigen ($M = .11$, $SD = .46$), $t(37.51) = 2.09$, $p < .05$.

Ouderproblematiek

Voor ouders met problematiek blijkt dat er gemiddeld vaker gescoord is op criteria in het domein Ouder/verzorger ($M = 1.26$, $SD = 1.43$), Opvoeding ($M = 2.24$, $SD = 1.95$) en Omgevingsfactoren ($M = .95$, $SD = 1.01$) dan voor ouders zonder problematiek ($M = .41$, $SD = .69$), ($M = 1.22$, $SD = 1.34$) en ($M = .38$, $SD = .64$), $t(53.52) = -3.33$, $p < .05$, $t(65.95) = -2.65$, $p < .05$ en respectievelijk $t(62.70) = -2.92$, $p < .05$.

c). Samenhang criteria met aanwezige problematiek

De relatie tussen de criteria voor uithuisplaatsing (gescoord wanneer genoemd in de argumentatie) en de problematiek aanwezig in de casus is voor alle criteria in totaal en voor de domeinen onderzocht met gebruik van de Pearson correlatie coëfficiënt. Voor de interpretatie van de effectgrootte zijn de richtlijnen van Cohen gehanteerd ($>.10$ = klein, $>.30$ = gemiddeld, $>.50$ = groot).

Tussen de criteria voor uithuisplaatsing en de aanwezige problematiek in de casus, berekend voor alle criteria in totaal, blijkt er een gemiddelde positieve correlatie te zijn, $r = .44$, $n = 75$, $p < .01$. Er is dus een positieve samenhang tussen de criteria en de aanwezige problematiek. Dit betekent dat wanneer er veel problematiek aanwezig is in de casus er ook veel criteria worden genoemd. Ook voor de domeinen zijn de correlaties berekend. Deze staan dikgedrukt in Tabel 10 weergegeven. Voor de domeinen Kind, Ouder/verzorger, Gezin en Omgeving zijn de correlaties gemiddeld positief. Voor het domein Opvoeding wordt er een hoge positieve correlatie waargenomen, $r = .61$, $n = 75$, $p < .01$. Hieruit blijkt dat de samenhang tussen criteria en aanwezige problematiek het sterkst is voor het domein Opvoeding.

Tabel 10. *Pearson correlatie coëfficiënt tussen criteria voor uithuisplaatsing en aanwezige problematiek in de casus voor de domeinen.*

Schaal	Criteria Kind	Criteria Ouder/verzorger	Criteria Gezin	Criteria Opvoeding	Criteria Omgeving
Aanwezige problematiek Kind	.37**	-.26*	.22	-.25*	-.02
Aanwezige problematiek Ouder/verzorger	-.24	.48**	-.08	.31**	.36**
Aanwezige problematiek Gezin	.13	.01	.38**	.07	.06
Aanwezige problematiek Opvoeding	-.04	.31**	.09	.61**	.16
Aanwezige problematiek Omgeving	-.01	.23	-.05	.18	.39**

** . $p < .01$

* . $p < .05$

Opvallend is dat er ook positieve en negatieve correlaties worden waargenomen tussen criteria en aanwezige problematiek voor de domeinen onderling (zie Tabel 10). Deze correlaties geven weer dat er niet alleen samenhang is tussen de criteria en de aanwezige problematiek voor de domeinen afzonderlijk, maar dat er ook onderlinge samenhangen bestaan voor de verschillende domeinen. Tussen criteria van het domein Omgeving en aanwezige problematiek van het domein Ouder/verzorger is de grootste correlatie berekend ($r = .36$). Dit betekent dat wanneer er ouderproblematiek aanwezig is in de casus er vaak criteria worden genoemd op het domein van de omgeving.

2. Zijn er verschillen in criteria in besluitvorming tussen gedwongen uithuisplaatsing en vrijwillige uithuisplaatsing?

Om te onderzoeken of de criteria verschillen voor vrijwillige en gedwongen plaatsingen zijn er Onafhankelijke T-toetsen uitgevoerd, zowel per domein als voor de afzonderlijke criteria en subcriteria. De resultaten staan hieronder beschreven. De beschrijvende statistieken zijn terug te vinden in Tabel 11. Voor de domeinen zijn alle beschrijvende statistieken opgenomen en voor de criteria en subcriteria alleen wanneer er een significant verschil is gebleken. In de bijlage (zie Bijlage 4) staan de beschrijvende statistieken voor de criteria en subcriteria waarvoor geen significante verschillen zijn gevonden.

Domeinen

Er blijkt dat bij uithuisplaatsing in gedwongen kader hulpverleners gemiddeld vaker criteria noemen ten aanzien van de ouder/verzorger ($M = 1.06$, $SD = 1.34$) dan bij uithuisplaatsing in vrijwillig kader ($M = .46$, $SD = .79$), $t(73) = -2.15$, $p < .05$. Ook blijkt dat bij uithuisplaatsing in gedwongen kader hulpverleners gemiddeld vaker criteria noemen ten aanzien van de omgeving ($M = .83$, $SD = .92$) dan bij uithuisplaatsing in vrijwillig kader ($M = .39$, $SD = .79$), $t(73) = -2.10$, $p < .05$.

Criteria

Voor het domein Kind blijkt bij plaatsingen in gedwongen kader dat hulpverleners gemiddeld vaker het criterium ‘gezondheidsproblemen’ noemen ($M = .11$, $SD = .31$) dan bij plaatsingen in vrijwillig kader ($M = .00$, $SD = .00$), $t(46.00) = -2.34$, $p < .05$. Voor plaatsingen in vrijwillig kader blijkt dat hulpverleners gemiddeld vaker ‘een

incident veroorzaakt door het kind' ($M = .36, SD = .49$) en 'aanraking met justitie' ($M = .14, SD = .36$) als criterium noemen dan bij plaatsingen in gedwongen kader ($M = .09, SD = .28$), ($M = .00, SD = .00$), $t(37.93) = 2.69, p < .05$ en respectievelijk $t(27.00) = 2.12, p < .05$.

Voor het domein Ouder/verzorger blijken hulpverleners bij een uithuisplaatsing in gedwongen kader gemiddeld vaker de criteria 'slecht meewerken of samenwerken met de hulpverlening' ($M = .26, SD = .49$) en 'laag intellectueel/cognitief vermogen' ($M = .21, SD = .41$) te noemen dan bij uithuisplaatsing in vrijwillig kader ($M = .04, SD = .19$), ($M = .00, SD = .00$), $t(65.07) = -2.78, p < .05$ en respectievelijk $t(46.00) = -3.53, p < .05$.

Wat betreft het domein Gezin blijken hulpverleners bij uithuisplaatsing in vrijwillig kader gemiddeld vaker 'gezinsconflicten' als criterium te noemen ($M = .32, SD = .55$) dan bij uithuisplaatsing in gedwongen kader ($M = .06, SD = .25$), $t(33.65) = 2.35, p < .05$. Bij uithuisplaatsing in gedwongen kader blijken hulpverleners gemiddeld vaker het criterium 'gebrekkige support voor kind vanuit gezinssituatie' te noemen ($M = .13, SD = .34$) dan bij uithuisplaatsing in vrijwillig kader ($M = .00, SD = .00$), $t(46.00) = -2.60, p < .05$.

Voor het domein Opvoeding blijkt dat bij uithuisplaatsing in gedwongen kader hulpverleners gemiddeld vaker het criterium 'tekortschietende opvoedingsvaardigheden' noemen ($M = .91, SD = 1.00$) dan bij uithuisplaatsing in vrijwillig kader ($M = .43, SD = .63$), $t(73) = -2.32, p < .05$.

Subcriteria

Voor het criterium Tekortschietende opvoedingsvaardigheden blijkt dat bij uithuisplaatsing in gedwongen kader hulpverleners gemiddeld vaker 'het niet ondersteunen van een aan de leeftijd van het kind aangepaste ontwikkeling' als subcriterium noemen ($M = .11, SD = .31$) dan bij uithuisplaatsing in vrijwillig kader ($M = .00, SD = .00$), $t(46.00) = -2.34, p < .05$. En voor het criterium Geschiedenis gerelateerde factoren blijkt dat bij uithuisplaatsing in gedwongen kader hulpverleners gemiddeld vaker het subcriterium 'tekortschieten van/ grenzen bereikt door eerdere hulpverlening' noemen ($M = .36, SD = .49$) dan bij uithuisplaatsing in vrijwillig kader ($M = .11, SD = .31$), $t(72.40) = -2.75, p < .05$.

Tabel 11. *Beschrijvende statistieken van de scoring op de domeinen, criteria en subcriteria voor vrijwillige en gedwongen plaatsingen.*

	Vrijwillig (n = 28)		Gedwongen (n = 48)		T-test
	M	SD	M	SD	
Criteria Kind	1.54	1.29	1.04	.93	1.77
Gezondheidsproblemen	.00	.00	.11	.31	-.22*
Veroorzaakt incident	.36	.49	.09	.28	2.69*
Aanraking met justitie	.14	.36	.00	.00	2.12*
Criteria Ouder/Verzorger	.46	.79	1.06	1.34	-2.15*
Slecht meewerken/ samenwerken met hulpverlening	.04	.19	.26	.49	-2.76*
Laag cognitief/ intellectueel vermogen	.00	.00	.21	.41	-3.53*
Criteria Gezin	.42	.57	.23	.52	1.51
Gezinsconflicten	.32	.55	.06	.25	2.35*
Gebrekkig support voor kind vanuit gezinssituatie	.00	.00	.13	.34	-2.60*
Criteria Opvoeding	1.57	1.53	1.83	1.87	-.62
Tekortschietende opvoedingsvaardigheden	.43	.63	.91	1.00	-2.32*
- Niet ondersteunen aan leeftijd aangepaste ontwikkeling	.00	.00	.11	.31	-2.34*
Criteria Omgeving	.39	.79	.83	.92	-2.10*
- Tekortschieten van/ grenzen bereikt door eerdere hulp	.10	.31	.36	.49	-2.75*

*. $p < .05$

3. Zijn er verschillen in criteria in besluitvorming tussen reguliere uithuisplaatsing en crisisplaatsing?

Ook voor het toetsen van de verschillen voor reguliere en crisisplaatsingen zijn er Onafhankelijke T-toetsen uitgevoerd per domein, afzonderlijke criteria en subcriteria. De resultaten staan hieronder beschreven. De beschrijvende statistieken zijn terug te vinden in Tabel 12. Hoewel er op domeinniveau geen verschillen zijn gevonden voor reguliere en crisisplaatsingen, zijn de beschrijvende statistieken wel opgenomen in de tabel. Voor de criteria en subcriteria zijn alleen de beschrijvende statistieken opgenomen wanneer er een significant verschil is gebleken. In de bijlage (zie Bijlage 4) staan de beschrijvende statistieken voor de criteria en subcriteria waarvoor geen significante verschillen zijn gevonden.

Criteria

Voor het domein Kind is gebleken dat bij reguliere plaatsingen hulpverleners gemiddeld vaker de criteria ‘gedrags-/ emotionele problemen’ ($M = .52$, $SD = .51$) en ‘ontwikkelingsachterstand’ ($M = 1.03$, $SD = .84$) noemen dan bij crisisplaatsingen (M

= .27, $SD = .45$), ($M = .67$, $SD = .69$), $t(59.67) = 2.14$, $p < .05$ en respectievelijk $t(71) = 2.05$, $p < .05$. Bij crisisplaatsingen blijken hulpverleners gemiddeld vaker ‘een incident, veroorzaakt door het kind zelf’ als criterium te noemen ($M = .71$, $SD = .92$) dan bij reguliere plaatsingen ($M = .16$, $SD = .45$), $t(63.21) = -3.38$, $p < .05$.

Wat betreft het domein Opvoeding blijkt dat bij reguliere plaatsingen hulpverleners gemiddeld vaker ‘tekortschietende opvoedingsvaardigheden’ noemen als criterium ($M = 1.06$, $SD = 1.09$) dan bij crisisplaatsingen ($M = .50$, $SD = .66$), $t(45.50) = 2.56$, $p < .05$. Bij crisisplaatsingen blijken hulpverleners gemiddeld vaker ‘lichamelijke mishandeling’ te noemen als criterium ($M = .64$, $SD = 1.08$) dan bij reguliere plaatsingen ($M = .00$, $SD = .00$), $t(43.00) = -3.91$, $p < .05$.

Voor het domein Omgeving noemen hulpverleners bij reguliere plaatsingen gemiddeld vaker het criterium ‘geschiedenis gerelateerde factoren/problemen’ ($M = .77$, $SD = .95$) dan bij crisisplaatsingen ($M = .32$, $SD = .60$), $t(46.53) = 2.35$, $p < .05$.

Subcriteria

Wat betreft het criterium Tekortschietende opvoedingsvaardigheden blijkt dat bij reguliere plaatsingen hulpverleners gemiddeld vaker ‘het niet ondersteunen van een aan de leeftijd van het kind aangepaste ontwikkeling’ als subcriterium noemen ($M = .16$, $SD = .37$) dan bij crisisplaatsingen ($M = .00$, $SD = .00$). Dit verschil is significant, $t(30.00) = 2.40$, $p < .05$.

Voor het criterium Lichamelijke mishandeling noemen hulpverleners bij crisisplaatsingen gemiddeld vaker de subcriteria ‘dreiging van schade dankzij lichamenlijk mishandeling’ ($M = .09$, $SD = .29$) en ‘karakteristieken van mishandeling’ ($M = .20$, $SD = .41$) dan bij reguliere plaatsingen ($M = .00$, $SD = .00$), ($M = .00$, $SD = .00$), $t(43.00) = -2.07$, $p < .05$ en respectievelijk $t(43.00) = -3.33$, $p < .05$.

Ten aanzien van het criterium Geschiedenis gerelateerde factoren/ problemen noemen hulpverleners gemiddeld vaker de subcriteria ‘geschiedenis van eerdere hulp’ ($M = .23$, $SD = .43$) en ‘tekortschieten van/ grenzen bereikt door eerdere hulpverlening’ ($M = .42$, $SD = .50$) bij reguliere plaatsingen dan bij crisisplaatsingen ($M = .05$, $SD = .21$), ($M = .16$, $SD = .37$), $t(40.44) = 2.18$, $p < .05$ en respectievelijk $t(52.07) = 2.46$, $p < .05$.

Tabel 12. Beschrijvende statistieken van de scoring op de domeinen, criteria en subcriteria voor reguliere en crisisplaatsingen.

	Regulier (n = 31)		Crisis (n = 44)		T-test
	M	SD	M	SD	
Criteria Kind	1.13	.85	1.30	1.25	-.69
Gedrags-/emotionele problemen	.52	.51	.27	.45	2.14*
Ontwikkelingsachterstand	1.03	.84	.67	.69	2.05*
Veroorzaakt incident	.16	.45	.71	.92	-3.38*
Criteria Ouder/Verzorger	.87	1.09	.82	1.28	.19
Criteria Gezin	.42	.62	.22	.48	1.45
Criteria Opvoeding	1.68	1.70	1.78	1.79	-.23
Tekortschietende opvoedingsvaardigheden	1.06	1.09	.50	.66	2.56*
- Niet ondersteunen aan leeftijd aangepaste ontwikkeling	.16	.37	.00	.00	2.40*
Lichamelijke mishandeling	.00	.00	.64	1.08	-3.91*
- Risico of dreiging van schade dankzij lichamelijke mishandeling	.00	.00	.09	.29	-2.07*
- Karakteristieken van mishandeling	.00	.00	.20	.41	-3.33*
Criteria Omgeving	.90	1.01	.50	.76	1.88
Geschiedenis gerelateerde factoren/problemen	.77	.95	.32	.60	2.35*
- Geschiedenis van eerdere hulp	.23	.43	.05	.21	2.18*
- Tekortschieten van/ grenzen bereikt door eerdere hulpverlening	.42	.50	.16	.37	2.46*

*. $p < .05$

Discussie

Criteria voor uithuisplaatsing

Overeenkomsten en verschillen met de literatuur

Uit de resultaten volgen zowel overeenkomsten als verschillen met de literatuur. Zoals verwacht worden criteria gerelateerd aan het domein Opvoeding het vaakst genoemd in de argumentaties van hulpverleners voor uithuisplaatsing. Het minst vaak worden criteria gerelateerd aan het domein Gezin genoemd. De volgende drie criteria, die overeenkomen met de literatuur, zijn het meest genoemd: ‘gedrags-/ emotionele problemen’ staat bovenaan, gevolgd door ‘tekortschietende opvoedingsvaardigheden’ en ‘tekortschieten van/ grenzen bereikt door eerdere hulpverlening’. Van deze factoren kan verondersteld worden dat de aanwezigheid ervan het meest belangrijk wordt gevonden bij de argumentatie voor een uithuisplaatsingsbesluit.

Ook zijn er enkele nieuwe criteria naar voren gekomen in de argumentaties van de hulpverleners, die niet in de literatuur zijn aangetroffen. Dit zijn onder andere: eigen

wens van de ouder tot een uithuisplaatsing en weglopen van de jeugdige. Het criterium ‘eigen wens van de ouder’ lijkt een evidente reden voor uithuisplaatsing, maar is niet als zodanig criterium aangetroffen in de literatuur waardoor het ontbrak in het scoringsinstrument.

Verschillen voor kind en ouderkarakteristieken

Bij drie karakteristieken zijn verschillen gevonden in de criteria voor uithuisplaatsing: leeftijd, culturele achtergrond en ouderproblematiek. Ten eerste is gebleken dat voor twaalfplussers gemiddeld vaker criteria in het kinddomein worden genoemd dan voor twaalfminners. Voor twaalfminners worden er vaker criteria in de domeinen Ouder/verzorger en Opvoeding genoemd. Dit komt overeen met de veronderstelling van Llewellynn en collega's (1999), dat naarmate het kind ouder wordt en er meer kindproblematiek aanwezig is, de kans voor een uithuisplaatsingsbesluit groter wordt. Ten tweede blijken er voor autochtone jeugdigen vaker criteria te zijn gerapporteerd in het gezinsdomein dan voor allochtone jeugdigen. Hier zijn in de literatuur verder geen aanwijzingen voor gevonden.

Tot slot blijken er bij ouders met problematiek vaker criteria gerapporteerd te worden in de domeinen Ouder/verzorger, Opvoeding en Omgevingsfactoren dan voor ouders zonder problematiek. Deze bevindingen zijn goed te verklaren. Bij deze ouders zijn over het algemeen meer risicofactoren aanwezig, zoals minder goede opvoedingscapaciteiten en werkeloosheid (Van Rooijen & Berg, 2010).

Samenhang criteria met aanwezige problematiek

Er is gebleken dat de criteria voor uithuisplaatsing en de aanwezige problematiek in de casussen, zowel voor de criteria in totaal als voor de verschillende domeinen, een positieve samenhang vertonen. Wanneer er veel problematiek aanwezig is in de casus worden er veel criteria gerapporteerd. Dit geldt ook voor de verschillende domeinen: is er bijvoorbeeld veel problematiek op het kinddomein aanwezig, dan worden er veel criteria op het kinddomein gerapporteerd. In sommige gevallen is er ook voor de domeinen onderling een kleine tot gemiddelde samenhang tussen de criteria en de aanwezige problematiek gevonden. Uit deze constatering volgt dat argumenten voor uithuisplaatsing in verhouding zijn met de problemen in een casus, wat als een positieve bevinding kan worden gezien met betrekking tot de rapportage van uithuisplaatsingsbeslissingen door de hulpverleners.

Voor het domein Opvoeding was er zelfs een grote samenhang tussen de criteria en de aanwezige problematiek. Hieronder vallen dan ook de ernstige feiten, zoals mishandeling en verwaarlozing, die wanneer aanwezig in de casus vrijwel altijd de belangrijkste redenen voor uithuisplaatsing vormen.

Verschillen vrijwillige en gedwongen uithuisplaatsingen

Zoals verwacht blijken bij gedwongen plaatsingen vaker criteria genoemd te worden in het domein Ouder/verzorger. Daarnaast blijken ook criteria in het domein Omgevingsinvloeden vaker genoemd te worden. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat bij gedwongen plaatsingen meer onderzoek wordt gedaan naar omgevingsfactoren die een negatieve uitwerking kunnen hebben op het kind en de rest van het gezin. Er bestaat echter nog geen onderzoek die deze aanname kan ondersteunen.

Ten aanzien van de afzonderlijke criteria zijn een aantal verschillen geconstateerd tussen vrijwillige en gedwongen uithuisplaatsingen. Uit de resultaten is gebleken dat gezondheidsproblemen (domein Kind) vaker als criterium worden genoemd bij gedwongen plaatsingen, evenals tekortschietende opvoedingsvaardigheden (domein Opvoeding) en gebrekkig support voor het kind vanuit de gezinssituatie (domein Gezin). Deze bevindingen zijn in lijn met het uitgangspunt van gedwongen plaatsingen: alleen in het belang van de verzorging/ opvoeding van een kind of wanneer er onderzoek naar zijn/haar geestelijke of lichamelijke gesteldheid nodig is, wordt er door de kinderrechter een MUHP verstrekt (Linden et al., 2009). Wel zou volgens deze redenering ook gedragsproblemen vaker als criterium genoemd moeten worden bij gedwongen plaatsingen ten opzichte van vrijwillige plaatsingen. Dit verschil is echter niet gevonden.

Tevens is gebleken dat slecht meewerken of samenwerken met de hulpverlening (domein Ouder/verzorger) vaker een criterium is voor uithuisplaatsing bij gedwongen plaatsingen dan bij vrijwillige plaatsingen. Als ouders weigeren mee te werken aan een door de hulpverlenende instantie noodzakelijk geachte uithuisplaatsing, zal eerder om een MUHP worden verzocht.

Ook een laag cognitief vermogen van de ouders (domein Ouder/verzorger) wordt vaker genoemd in gedwongen kader. De Vries, Willems, Isarin en Reinders (2005) ondervonden in een onderzoek bij circa 1500 ouders met een verstandelijke beperking, dat ongeveer 55 procent van deze ouders 'tekort schoot' in de opvoeding

en veel van de kinderen om deze reden uit huis zijn geplaatst. Hoewel niet expliciet is vernoemd dat deze uithuisplaatsingen in gedwongen kader plaatsvonden, blijkt hieruit wel dat een laag cognitief vermogen van de ouders een risico vormt voor uithuisplaatsing, al dan niet gedwongen.

Voor plaatsingen in vrijwillig kader worden vaker een incident, veroorzaakt door de jeugdige zelf, aanraking met justitie (domein Kind) en gezinsconflicten (domein Gezin) als criteria voor uithuisplaatsing genoemd. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat in deze gevallen de situatie met de jeugdige zodanig is geëscaleerd dat ouders de situatie niet langer aankunnen en om een plaatsing vragen.

Ten aanzien van de subcriteria voor tekortschietende opvoedingsvaardigheden blijkt het niet ondersteunen van een aan de leeftijd van het kind aangepaste ontwikkeling vaker bij gedwongen plaatsingen voor te komen. Bij de subcriteria van geschiedenis gerelateerde factoren blijken tekortschieten van/ grenzen bereikt door eerdere hulpverlening vaker genoemd te worden als criteria bij gedwongen plaatsingen. Dit laatste komt overeen met het uitgangspunt dat een uithuisplaatsing alleen in zicht komt wanneer andere middelen gefaald hebben of naar verwachting zullen falen (Linden et al., 2009).

Verschillen reguliere en crisisplaatsingen

In de inleiding staat vermeld dat voor de verschillen in uithuisplaatsingscriteria wat betreft reguliere en crisisplaatsingen nog geen specifieke studies zijn verschenen. Dit onderzoek is wat dat betreft vernieuwend. Uit de resultaten blijken geen verschillen voor reguliere en crisisplaatsingen voor de verschillende domeinen. Wel blijken er verschillen voor de afzonderlijke criteria. Zo blijkt dat bij crisisplaatsingen vaker een incident veroorzaakt door de jeugdige zelf (domein Kind) en lichamelijke mishandeling (domein Opvoeding) als criteria worden genoemd voor uithuisplaatsing dan bij reguliere plaatsingen. Deze bevindingen ondersteunen de verwachtingen, die geformuleerd zijn op basis van het onderzoek van Harpaz-Rotem en collega's (2008). Bij reguliere plaatsingen worden vaker gedragsproblemen (domein Kind), ontwikkelingsachterstand (domein Kind), tekortschietende opvoedingsvaardigheden (domein Ouders/verzorgers) en geschiedenis gerelateerde factoren of problemen (domein Omgeving) genoemd als criterium. Deze factoren hebben gemeen dat er een inschatting moet worden gemaakt van het soort problematiek en de ernst ervan. Plaatsingen volgens de reguliere procedures bieden hier meer tijd voor. Dit zou

kunnen verklaren waarom deze factoren vaker als criterium worden gerapporteerd bij reguliere plaatsingen.

Ook zijn voor enkele subcriteria verschillen gevonden. Zo wordt ‘niet ondersteunen van een aan de leeftijd van het kind aangepast ontwikkeling’ (subcriterium bij tekortschietende opvoedingsvaardigheden) vaker als criterium genoemd bij reguliere plaatsingen. Dit geldt ook voor de subcriteria van geschiedenis gerelateerde factoren ‘geschiedenis van eerdere hulp’ en ‘tekortschieten van/ grenzen bereikt door eerdere hulpverlening’. Voor lichamelijke mishandeling blijkt dat dreiging of risico van schade en karakteristieken van de mishandeling vaker worden genoemd als criteria voor crisisplaatsingen.

Beperkingen

Door zowel dossieronderzoek te doen bij BJZ-G als bij de WSG wordt er een goed beeld geschetst van alle uithuisplaatsingen in Nederland. De specifieke doelgroep van de WSG zorgt echter wel voor verschillen binnen de onderzoeksgroep. Uit de resultaten blijkt dat bij de jeugdigen van de WSG vaker een lichamelijke/verstandelijke beperking voorkomt en dat de ouders/verzorgers vaker (L)VB-problematiek hebben dan bij de casussen van BJZ-G. Deze verschillen in de onderzoeksgroep hebben negatieve gevolgen voor de interne validiteit van dit onderzoek. Ook is er een discrepantie in de aantallen vrijwillige en gedwongen uithuisplaatsingsdossiers. Aangezien de WSG alleen gedwongen plaatsingen uitvoert, konden hier geen dossiers van vrijwillige plaatsingen ingezien worden.

Een ander punt is dat de aanwezigheid van zogenaamde ‘brusjes-dossiers’ mogelijk een vertekend beeld kan hebben opgeleverd van de criteria. Deze dossiers bevatten namelijk veel overeenkomstige informatie. Omdat de criteria vaak toch verschilden per brusje zijn deze wel meegenomen in de analyses. Verder onderzoek zal moeten uitwijzen of de rapportages van overwegingen in brusjes-dossiers verschillen van elkaar.

Hoewel dossieranalyse een gangbare methode is voor het onderzoeken van uithuisplaatsingsredenen (Zuravin & DePanfilis, 1997) zijn er ook enkele nadelen te noemen. Wanneer de argumentaties voor een uithuisplaatsing ontbreken in de dossiers kunnen er geen uitspraken gedaan worden over de criteria. Dit was het geval bij twee dossiers. Bij de rest van de dossiers is niet zeker of de argumentatie volledig is. Ook kunnen interpretatiefouten worden gemaakt bij de scoring van criteria. Het

interviewen van hulpverleners is een mogelijke andere methode voor het inventariseren van uithuisplaatsingscriteria. Hierbij is de kans echter groot dat argumentaties in de vorm van voorbeelden te verhalend zijn (Christiansen & Anderssen, 2010).

Tot slot, de betrouwbaarheid van uitspraken is in deze studie niet formeel getoetst. De operationalisatie van de criteria en de scoring zijn wel gecontroleerd door twee experts van het Nederlands Jeugdinstituut op het gebied van uithuisplaatsing in de jeugdzorg door mee te denken over het opstellen van de scoringslijst en de manier van scoren. Voor vervolgstudies wordt aanbevolen de scoring door twee personen te laten plaatsvinden, zodat de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid kan worden berekend.

Aanbevelingen

Dit onderzoek moet gezien worden als een eerste verkennende studie naar de uithuisplaatsingscriteria in Nederland. Met in acht neming van de bovenstaande beperkingen kan er geconcludeerd worden dat de criteria voor uithuisplaatsing van hulpverleners in de jeugdzorg veelal overeenkomen met de criteria in de literatuur. De indeling in vijf domeinen blijkt een bruikbare manier om criteria voor uithuisplaatsing te groeperen. Om de criteria grondiger te kunnen bestuderen zal voor toekomstig onderzoek een groter aantal dossiers moeten worden geanalyseerd. In deze studie is er verder niet ingegaan op de verschillen in uithuisplaatsingscriteria voor pleegzorg en residentiele zorg. Dit zou een interessante aanvulling kunnen zijn.

Het lijkt ook nuttig verschillende regio's te onderzoeken. In 'Bescherming Bekeken: Een onderzoek naar ontwikkelingen en regionale verschillen in het aantal ondertoezichtstellingen en machtigingen uithuisplaatsing' (Berends, Campbell, Wijgergangs, & Bijl, 2010) wordt geprobeerd een verklaring te vinden voor disproportionele verschillen in aantallen uithuisplaatsingen tussen regio's. Met name in de provincie Noord-Holland lijkt een relatief hoge kans op MUHP te bestaan in geval van een OTS (80%). Dit gaat wellicht gepaard met verschillen in uithuisplaatsingscriteria.

Bij dit onderzoek zijn zowel positieve als negatieve aspecten naar voren gekomen met betrekking tot de rapportage van uithuisplaatsingbeslissingen door hulpverleners. Hoewel de positieve samenhang tussen de criteria voor uithuisplaatsing en de aanwezige problematiek in de casussen duidt op een adequate rapportage van de

argumentatie voor uithuisplaatsing, waren er in dit onderzoek ook twee dossiers waarin de documenten met argumentatie voor de uithuisplaatsing volledig ontbraken. Daarnaast verschilde per organisatie en afdeling waar in de documenten de argumentaties werden gerapporteerd. Aangezien er veel te doen is over de manier waarop in dossiers van Bureau Jeugdzorg besluiten worden beargumenteerd (Eijgenraam, Lekkerkerker & Bartelink, 2010) is het van belang dat toekomstige studies de wijze van rapportage bij uithuisplaatsingsbesluiten onderzoeken. Over de daaraan te stellen eisen heerst nog te veel onduidelijkheid in de jeugdsector. Het beargumenteren en documenteren van beslissingen is voornamelijk van belang voor de overdraagbaarheid van de casussen en voor het bewaken en toetsen van de besluitvorming bij uithuisplaatsing (Bouw & Van Dijk, 2002; Ten Berge, De Kwaadsteniet & Bartelink, 2011).

In de inleiding is genoemd dat er nog geen instrumenten zijn ontwikkeld die handvatten kunnen bieden bij het maken van een beslissing over een uithuisplaatsing, maar dat er wel risicotaxatie-instrumenten zijn waarmee toekomstige risico's kunnen worden ingeschat ter ondersteuning van een beslissing. Risicotaxatie kan op die manier een positieve bijdrage leveren aan effectieve besluitvorming bij uithuisplaatsing. Uit deze studie blijkt dat in de meeste gevallen (76 %) geen risicotaxatie wordt gebruikt. Meer gericht onderzoek naar het gebruik van risicotaxatie moet uitwijzen in welke mate het wordt gebruikt en in welke mate risicotaxatie effectief is bij de besluitvorming over uithuisplaatsing.

Experts van het Nederlands Jeugdinstituut zijn momenteel bezig een richtlijn te ontwikkelen voor hulpverleners in de jeugdzorg over gedwongen uithuisplaatsingen en crisisplaatsingen (Nederlands Jeugdinstituut, 2011). Deze richtlijn zal naar verwachting in het voorjaar van 2013 voor een proefimplementatie binnen enkele organisaties worden ingevoerd. De bevindingen van deze studie kunnen worden gebruikt bij de ontwikkeling van deze richtlijn en in de toekomst ook bij de ontwikkeling van andere hulpmiddelen ter ondersteuning van de besluitvorming bij uithuisplaatsing in de jeugdzorg.

Een laatste suggestie voor mogelijk vervolgonderzoek betreft het onderzoeken van de criteria voor uithuisplaatsing die kinderrechters toepassen.

Literatuur

- Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (2011). *Over het AMK*. Verkregen op 11 oktober 2011, van <http://www.amk-nederland.nl/>.
- Arad-Davidzon, B., & Benbenishty, R. (2008). The role of workers' attitudes and parent and child wishes in child protection workers' assessments and recommendation regarding removal and reunification. *Children and Youth Review, 30*, 107-121.
- Bartelink, C. (2011). *Uithuisplaatsing: wat werkt?*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- Bartelink, C., Yperen, T. van, & Berge, I. ten (2010). *Beslissen over effectieve hulp: wat werkt in indicatiestelling*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- Berends, I.E., Campbell E. E., Wijgergangs E., & Bijl B. (2010). *Bescherming bekeken. Een onderzoek naar ontwikkelingen en regionale verschillen in het aantal ondertoezichtstellingen en machtigingen uithuisplaatsing*. Duivendrecht: PIsarch.
- Berge, I. ten, Bartelink, C., & Kwaadsteniet, L. de (2011). *Beter beslissen over kindermishandeling*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- Berge, I. ten, & Eijgenraam, K. (2009). *Licht Instrument Risicotaxatie Kindveiligheid – Jeugdzorg (LIRIK-JZ)*. Nederlands Jeugdinstituut: Utrecht.
- Berger, L. M., Slack, K. S., Waldfogel, J., & Bruch, S. K. (2010). Caseworker-perceived caregiver substance abuse and child protective services outcomes. *Child Maltreatment, 15*, 199-210.
- Bouw, A., & Dijk, L. van (2002). *Verantwoord beslissen: besluitvorming binnen de gezinsvoogdij*. SWP: Amsterdam.
- Britner, P. A., & Mossler, D. G. (2002). Professionals' decision-making about out-of-home placements following instances of child abuse. *Child Abuse & Neglect, 26*, 317-332.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Christiansen, A., & Anderssen, N. (2010). From concerned to convinced: reaching decisions about out-of-home care in Norwegian Child Welfare Services. *Child and Family Social Work, 15*, 31-40.
- DeRoma, V., Bingley, C., Kessler, M. L., & Merino, C. (2005). Unacceptable risk

- factors in child maltreatment: formulations from caseworkers. *International Journal of Behavioral and Consultation Therapy*, 1, 114-123.
- DeRoma, V. M, Kessler, M. L., McDaniel, R., & Sots, C. M. (2006). Important risk factors in home-removal decisions: social caseworkers perceptions. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 23 (3), 263-277.
- Dorsey, S., Mustillo, S. A., Farmer, E. M. Z., & Elbogen, E. (2008). Caseworker assessments of risk for recurrent maltreatment: Association with case-specific risk factors and re-reports. *Child Abuse & Neglect*, 32, 377-391.
- Eijgenraam, K. (2006). *Beslissen is een werkwoord : handreikingen voor het besluitvormingsproces in bureau jeugdzorg*. Utrecht: NIZW Jeugd.
- Harpez-Rotem, I., Berkowitz, S., Marans, S., Murphy, R. A., & Rosenheck, R. A. (2008). Out-of-home placement of children exposed to violence. *Children & Society*, 22, 29-40.
- Lekkerkerker, L., Bartelink C., & Eijgenraam K. (2010). *De indicatiestelling bij de Brabantse Bureaus Jeugdzorg nader bekeken*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- Nederlands Jeugdinsituut (2011). *Jaarverslag Richtlijnontwikkeling Jeugdzorg*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- Jenkins, S., & Sauber, M. (1966). *Paths to child placement. Family situations prior to foster care*. New York: Community Council of Greater New York.
- Jeugdzorg Nederland (2011). *Brancherapportage jeugdzorg*. Utrecht: Jeugdzorg Nederland.
- Jones, L. (1993). Decision Making in Child Welfare: A Critical Review of the Literature. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 10 (3), 241-261.
- Knorth, E. J. (2000). Besluitvorming over uithuisplaatsing in de jeugdzorg. *Kind en adolescent*, 21, 44-59.
- Lavergne, C., Damant, D., Clement, M, Bourassa, C., Lessard, G., & Turcotte, P. (2011). Key decisions in child protection services in cases of domestic violence: maintaining services and out-of-home placement. *Child and Family Social Work*, 16, 353-363.
- Linden, A.P. van der, Siethoff, F.G.A. ten & Zeijlstra-Rijpstra, A.E.I.J. (2009). *Jeugd en recht*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Llewellyn, G., Dunn, P., Fante, M., Turnbull, L., & Grace, R. (1999). Family Factors

- out-of-home placement decisions. *Journal of Intellectual Disability Research*, 43 (3), 219-233.
- Llewellyn, G., McConnell, D., Thompson, K., & Whybrow, S. (2005). Out-of-home placement of school-age children with disabilities and high support needs. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 18, 1-6.
- Pijnenburg, H.M., & Bruyn, E.E.J., de (2000). Psychodiagnostische besluitvorming in teamverband. *Kind & Adolescent*, 21(2), 60-74.
- Proctor, E. K. (2002). Decision making in social work practice. *Social work research*, 26, 1, 1-4.
- Rooijen, K. Van, & Berg, T. (2010). *Risicofactoren en beschermende factoren voor kindermishandeling*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- Unicef (2009). *Verdrag inzake de Rechten van het Kind*. Verkregen op 6 oktober, 2011, van <http://www.unicef.nl/legacy/media/147940/20091116%20kinderrechtenverdrag.pdf>.
- Vaststelling begroting Jeugd en Gezin voor het jaar 2011. Verkregen op 24 augustus 2012, van <http://www.rijksbegroting.nl/2011/kamerstukken,2010/11/15/kst150024.html>.
- Vries, J. N. de, Willems, D. L., Isarin, J. & Reinders, J. S. (2005). *Samenspel van factoren. Inventariserend onderzoek naar de ouderschapscompetenties van mensen met een verstandelijke handicap*. Amsterdam: AMC-UvA.
- Wouters, J. (2005). *Uithuisplaatsing in Nederland en Zweden: Een vergelijkend onderzoek naar overwegingen in de jeugdzorg*. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- Zuravin, S. J., & DePanfilis, D. (1997). Factors affecting foster care placement of children receiving child protective services. *Social Work Research*, 21 (1), 34-42.

Bijlage 1: Criteria voor uithuisplaatsing naar de indeling in domeinen (uitgebreid)

Kind	Ouder/verzorger	Gezin	Opvoeding	Omgevingsinvloeden
<p>(Ernstige)gedrags- en emotionele problemen ^{1, 2, 3}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suïcidaal gedrag ⁴ 	<p>Drugs en alcoholgebruik/ Verslaving ^{1, 4, 5, 6, 7, 8, 9}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gebruik van drugs - Bewijs voor lichamelijke mishandeling - Niet nakomen van behandeling - Weinig bereidheid om mee te werken aan behandeling - Terugval - Blootstelling aan drugsactiviteiten - Gearresteerd of veroordeeld 	<p>Gezinsconflicten/ problematische gezinsrelaties ^{1, 4, 11}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Weinig stabiliteit gezin ⁸ - Slechte kwaliteit van relaties van het kind met broertjes en zusjes ⁸ 	<p>Slechte opvoedingsbekwaamheid ouders ^{1, 5, 8, 10}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Weinig effectief in prijzen en disciplineren ¹¹ - Slecht vermogen om duidelijke lichamelijke en rolregels te stellen. ¹¹ - Tekortschietende draagkracht opvoedingsmilieu (in relatie tot ervaren draaglast ¹ - Ouders ondersteunen geen aan de leeftijd van het kind aangepaste ontwikkeling ¹¹ - Weinig vaardigheden in het ontwikkelen van de zelfwaarde van het kind ¹¹ 	<p>Weinig inkomen/ slechte financiële gesteldheid ^{3, 5, 8, 11}</p>

¹ Knorth (2000)

² Llewellyn, Dunn, Fante, Turnbull & Grace (1999)

³ Llewellyn, McConnell, Thompson & Whybrow (2005)

⁴ Harpaz-Rotem, Berkowitz, Marans, Murphy & Rosenheck (2008)

⁵ deRoma, Bingley, Kessler & Merino (2005)

⁶ Dorsey, Mustillo, Farmer & Elbogen (2008)

⁷ Berger, Slack, Waldfogel & Bruch (2010)

⁸ Britner & Mossler (2002)

⁹ Lavergne, Damant, Clement, Bourassa, Lessard & Turcotte (2011)

¹⁰ Bouw & Van Dijk (2002)

¹¹ deRoma, Kessler, McDaniel & Sots (2006)

De leeftijd van het kind ^{1,2,3}	<p>Slecht meewerken/samenwerken met hulpverlening ^{1,5,8,9,11}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Weinig bereidheid om te veranderen ⁸ - Slecht onderhouden van regulier contact (telefoontjes, regelmatige visite) ¹¹ 	Niet kunnen delen van zorg en verantwoordelijkheid voor jeugdige met de rest van het gezin ³	<p>Verwaarlozing ^{1,5,6,9}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slecht toezichthouden/inadequate verzorger - Medische verwaarlozing ¹¹ /Ondersteunt gezondheid van kind (inenting) ¹¹ - Conditie van huis ⁸ - Inadequate/gebrek aan onderdak ¹¹ - Lichamelijke verwaarlozing - Gebrek aan voeding - Ernst verwaarlozing ¹ Levensbedreiging ⁴ - Karakteristieken van de verwaarlozing ^{4,8} - Achterlating ¹ - Geschikt kleden ¹¹ - Gebrek aan voeding ¹¹ - Inadequate verzorging ¹⁰ 	<p>Geen aanwezigheid/slechte kwaliteit van sociale ondersteuning door familie, vrienden en burens ^{4,8,11}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afwezigheid relaties met verdere familie (aanwezigheid van capabele tante etc.) ¹¹ - Afwezigheid van steun van de familie ⁸
Ontwikkelingsniveau ^{4,8}	<p>Geestelijke gezondheid problematiek/psychopathologie ^{1,4,5,8,11} (bijv. Serieuze mentale ziekte)</p>	Gebrekkige support voor kind vanuit gezinssituatie ¹	<p>Lichamelijke mishandeling ^{1,5,9}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ernst van mishandeling ^{4,8} - kans op herhaling + duur/patroon - Levensbedreiging - Bewijs voor lichamelijke mishandeling ⁴ - Niet nakomen van behandeling - Weinig bereidheid om mee te werken aan behandeling - Behandeling niet uitzitten 	<p>Geschiedenis gerelateerde factoren/problemen ⁵</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geschiedenis van eerdere klachten/mishandeling/hulp ^{4,8,9} - Te kort schieten van en/of grenzen bereikt door eerdere hulpverlening ^{1,5} - Eerder ouder-

			<ul style="list-style-type: none"> - Kind bang om naar huis te gaan - Risico of dreiging van schade dankzij lichamelijke mishandeling⁹ - Karakteristieken van mishandeling - Kind in staat om mishandeling te herinneren⁹ - Lichamelijk letsel⁴ 	<ul style="list-style-type: none"> - kindscheiding geweest¹ - Ouders reactie op eerdere hulp was negatief⁸ - Vorm van hulp eerder is aangeboden⁸
Gezondheidsproblemen ⁵	Lichamelijke gezondheidsproblemen ^{1, 4, 11}	<p>Slecht vermogen tot integratie in dagelijks familie leven, ook in de toekomst^{2, 3}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorgen om effect van kind op de broertjes en zusjes nu en in de toekomst^{2, 3} - Niet kunnen verdelen van de aandacht voor de zorgbehoevende en de rest van het gezin³ 	<p>Seksueel misbruik^{1, 5, 6}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dader woont nog thuis/ toegang tot kind - Geloof in/schuld geven aan kind - Niet nakomen van behandeling - Weinig bereidheid meet te werken met behandeling - Bewijs van seksuele mishandeling - Beschuldiging van seksuele mishandeling - Moeilijkheden bescherming te bieden aan kind - Kind is blootgesteld aan pornografie of seksuele activiteiten - Karakteristieken van seksueel misbruik 	<p>Slechte condities, veiligheid en weinig stabiliteit leefomgeving^{4, 8, 11}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geen stabiele woonsituatie - Slechte toegankelijkheid³ - Thuis en buurt ongeschikt¹¹ - Veilig en stabiel vervoer afwezig (zowel publiek als privé)¹¹
<p>Psychologische trauma⁴</p> <ul style="list-style-type: none"> - Depressie verschijnselen 	Stress ^{2, 3, 8}	Gezinssamenstelling/ eenoudergezinnen ⁸	<p>Slechte kwaliteit van binding/ gehechtheid van kind t.o.v. de ouder^{8, 10, 11}</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ouder-kind verbale interactie 	Geen beschikbaarheid professionele hulpdiensten en instanties:

- Verkeerde denkprocessen				- Slechte toegang tot speciale diensten ³ - Slechte toegang tot gemeenschapsinstanties (geestelijke gezondheidszorg, ziekenhuis) ¹¹
Lichamelijke of verstandelijke beperking ^{2,3}	Weinig vermogen om conflicten op te lossen ¹¹ - Huiselijk geweld ^{1,5,6,9} - Huwelijks conflict ⁴		Weinig effectiviteit van supervisie/	Demografie van de familie ⁸ (bijv. etniciteit)
Gevaarlijk/bedreigend gedrag jeugdige ¹	Geen gevoel van persoonlijke verantwoordelijkheid ^{5,11}		Verzorgers vermogen om effectief problemen op te lossen ¹¹	
Veroorzaakt incident (bijv. fysiek geweld naar ouder) ¹	Laag cognitief/intellectueel vermogen ^{8,11}		Geen goede kinderopvang ¹¹	
Wens van het kind ¹⁰	Kind niet kunnen beschermen tegen de dader van mishandeling ^{8,11}			
Aanraking met justitie ⁴	Geen verantwoordelijkheid nemen voor eigen situatie - Werkstatus - bereidheid om			

	<ul style="list-style-type: none"> een vaste baan te vinden ¹¹ - Bereidheid om het leer- en werkvermogen te ontwikkelen ¹¹ - Vermogen tot budgetteren en financiële discipline ¹¹ 			
Gebrekkige vaardigheden in het onderhouden van de persoonlijke hygiëne ¹¹	Niet eerlijk kunnen zijn over behoeften/ problemen ontkennen ¹¹			
	Aanwezigheid van een strafblad van (een van) de ouders ^{8,9} / gevangenschap ⁴			
	Prostitutie ¹⁰			
	Agressie controle ¹¹			

Bijlage 2: Gestructureerde vragenlijst

Datum:

Naam:

Dossierkenmerken

Dossiernummer:			
Dossier afkomstig van:	Bureau Jeugdzorg Utrecht ☐	Bureau Jeugdzorg Gelderland ☐	William Schrikker Groep ☐
Afdeling:	Toegang ☐	Jeugdbescherming ☐	Crisis ☐
Maatregel:	OTS ☐	VOTS ☐	
Kader van plaatsing:	Vrijwillige UHP ☐	Gedwongen UHP ☐	
Soort plaatsing:	Reguliere UHP ☐	Crisisplaatsing ☐	
Soort plaatsing geïndiceerd:	Pleeggezin ☐	Netwerkpleeggezin ☐	Gesloten zorg ☐
	Residentiele woongroep/ Behandelgroep ☐		
Dossier opgemaakt door:	Gezinsvoogd ☐	Casemanager ☐	Gedragsdeskundige ☐
	Indicatiesteller ☐		

Algemene kenmerken jeugdige/gezin

Geboortedatum jeugdige:			
-------------------------	--	--	--

Sekse jeugdige:	meisje ☐	jongen ☐	
Etniciteit:	Nederlands ☐	Marokkaans ☐	Turks ☐
	Surinaams ☐	Antilliaans ☐	Anders ☐
Identiteit:	Nederlands ☐	Marokkaans ☐	Turks ☐
	Surinaams ☐	Antilliaans ☐	Anders ☐
Dagbesteding/schooltype jeugdige:	Voorschoolse opvang (kinderopvang – peuterspeelzaal 0-4) ☐	Basisonderwijs (4-12) ☐	Speciaal basisonderwijs / speciaal onderwijs cluster 1 2 3 4 ☐
	Voortgezet onderwijs (MBO) ☐	Voortgezet onderwijs (VMBO) ☐	Voortgezet onderwijs (HAVO) ☐
	Voortgezet onderwijs (VWO) ☐	Speciaal voortgezet onderwijs ☐	Hoger onderwijs (HBO/ universiteit) ☐
	Werk ☐	Niet leerplichtig/ werkloos ☐	Niet leerplichtig (oa baby) ☐
	Wel leerplichtig, maar volgt geen ow ☐		

Geschiedenis jeugdzorg van jeugdige

Datum waarop UHP plaatsvond:			
------------------------------	--	--	--

Datum van aanmelding bij BJZ : (dossier aangemaakt op)			
Gezinssamenstelling voor UHP:	Twee-ouder biologisch (getrouwd of samenwonend) ☐	Twee-ouder samengesteld (getrouwd of samenwonend) ☐	Eenouder (vader) ☐
	Eenouder (moeder) ☐	Twee gezinnen (co- ouderschap) ☐	Bij familie ☐
	Anders, namelijk		
Kind al eerder uit huis geplaatst:	Ja ☐	Nee ☐	
Reeds andere kinderen uit huisgeplaatst bij verzorger(s):	Ja ☐	Nee ☐	Nvt ☐

Risicotaxatie-instrument

Gebruikt instrument:	Delta ☐	LIRIK-JZ ☐	Anders, namelijk	Geen ☐
Conclusie/oordeel: (open)	zeer groot ☐ groot ☐ reëel ☐ klein ☐ groen ☐ oranje ☐ rood ☐ Anders, namelijk			

Classificatie instrument aard problematiek jeugdige

Gebruikt instrument:	CAP-J ☐	DSM ☐	CBCL ☐	SDQ ☐	STEP ☐
Classificatie: (open)					

Problematiek ouder

Classificatie: (open)

Bijlage 3: Scoringsinstrument

Kind	(Vink aan)	
	Genoemd als criterium voor UHP	Aanwezig in casus
(Ernstige)gedrags- en emotionele problemen	☐	☐
- Suïcidaal gedrag	☐	☐
De leeftijd (De leeftijd moet expliciet als reden zijn genoemd)	☐	☐
Ontwikkelingsniveau	☐	☐
Gezondheidsproblemen	☐	☐
Psychologisch trauma	☐	☐
- Depressie verschijnselen	☐	☐
- Verkeerde denkprocessen	☐	☐
Lichamelijke of verstandelijke beperking	☐	☐
Gevaarlijk/bedreigend gedrag	☐	☐
Veroorzaakt incident (Bijv. Extreem gevaarlijk gedrag naar een ouder of broertje/zusje of kind loopt weg. Het moet gaan om één extreem incident/voorval)	☐	☐
Eigen wens	☐	☐
Aanraking met justitie	☐	☐
Beperkte vaardigheden in het onderhouden van de persoonlijke hygiëne (Bijv. Het kind plast nog op oudere leeftijd in luier)	☐	☐

Ouder/verzorger	(Vink aan)		
	Genoemd als criteria voor UHP	Aanwezig in casus	Persoon
Drugs en alcoholgebruik/Verslaving - Gebruik van drugs - Bewijs voor lichamelijke mishandeling - Niet nakomen van behandeling - Weinig bereidheid om mee te werken aan behandeling - Terugval - Blootstelling aan drugsactiviteiten - Gearresteerd of veroordeeld	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
Slecht meewerken/samenwerken met hulpverlening (Bijv. Wanneer de hulpverlener aangeeft dat er problemen zijn met de samenwerking met de ouders) - Weinig bereidheid om te veranderen - Niet onderhouden van regulier contact (telefoontjes, regelmatige visite)	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
Geestelijke gezondheid problematiek/ psychopathologie	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
Lichamelijke gezondheidsproblemen	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
Stress (bijv. Wanneer de ouder de hulpverlener vertelt last te hebben van stress)	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
Weinig vermogen om conflicten op te lossen - Huwelijks conflict - Huiselijk geweld	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
Geen gevoel van persoonlijke verantwoordelijkheid voor het	☐	☐	vader ☐

kind (Bijv. Het afschuiven van eigen verantwoordelijkheden op externe factoren)			moeder ☐ verzorger ☐
Laag cognitief/intellectueel vermogen	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
Kind niet kunnen beschermen tegen de pleger van mishandeling of misbruik	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
Geen verantwoordelijkheid nemen voor eigen leefsituatie (Bijv. Schulden ontkennen) - Werkstatus/ weinig bereidheid om een vaste baan te vinden - Weinig bereidheid om het leer- en werkvermogen te ontwikkelen - Slecht vermogen tot budgetteren en financiële discipline	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
Niet eerlijk kunnen zijn over behoeften/ problemen ontkennen (bijv. Ontkennen het te druk te hebben thuis, terwijl dit overduidelijk wel het geval is)	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
Aanwezigheid van een strafblad van (één van) de verzorgers/gevangenschap	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
Prostitutie	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
Agressie niet kunnen controleren	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐

Gezin	(Vink aan)	
	Genoemd als criteria voor UHP	Aanwezig in casus
Gezinsconflicten/ problematische gezinsrelaties - Weinig stabiliteit gezin - Slechte kwaliteit van relaties van het kind met broertjes en zusjes	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Niet kunnen delen van zorg en verantwoordelijkheid voor jeugdige met de rest van het gezin (Bijv. Niet een enkele ouder draagt de zorg voor de hulpbehoevende jeugdige)	☐	☐
Gebrekkige support voor kind vanuit gezinssituatie (Bijv. Familie schenkt te weinig aandacht gebreken van de jeugdige)	☐	☐
Slecht vermogen tot integratie in dagelijks familieleven (familie samenhang), ook in de toekomst (Bijv. Niet mee kunnen doen aan dagelijkse rituelen als eten met elkaar en hoe ziet het toekomstperspectief eruit) - Agressief gedrag waardoor andere kinderen bedreigd worden - Kind heeft zoveel zorg nodig dat zorg/aandacht voor andere kinderen in het gedrang komt	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐
Gezinssamenstelling/ eenoudergezinnen	☐	☐

Opvoeding	(Vink aan)		
	Genoemd als criteria voor UHP	Aanwezig in casus	Persoon
<p>Slechte opvoedingsbekwaamheid verzorgers</p> <ul style="list-style-type: none"> - Weinig effectief in prijzen en disciplineren - Slecht vermogen om duidelijke lichamelijke en rolregels te stellen. - Tekortschietende draagkracht opvoedingsmilieu (in relatie tot ervaren draaglast) - Ouders ondersteunen geen aan de leeftijd van het kind aangepaste ontwikkeling - Weinig vaardigheden in het ontwikkelen van de zelfwaarde van het kind 	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
<p>Verwaarlozing</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inadequate verzorger/slecht toezichthouden - Medische verwaarlozing/ondersteunt niet gezondheid van kind (bijv. geen inentingen) - Conditie van huis - Inadequate/gebrek aan onderdak - Ernst verwaarlozing - Levensbedreiging - Karakteristieken van de verwaarlozing - Lichamelijke verwaarlozing - Gebrek aan voeding - Achterlating - Ongeschikt kleden 	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
<p>Lichamelijke mishandeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ernst van mishandeling - Duur mishandeling - Kans op herhaling (er is een patroon) - Levensbedreiging - Lichamelijk letsel - Bewijs voor lichamelijke mishandeling - Niet nakomen van behandeling - Weinig bereidheid om mee te werken aan behandeling - Behandeling niet uitzitten - Kind bang om naar huis te gaan 	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐

<ul style="list-style-type: none"> - Risico of dreiging van schade dankzij lichamelijke mishandeling - Karakteristieken van mishandeling - Kind in staat om mishandeling te herinneren 	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	
<p>Seksueel misbruik</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dader woont nog thuis/ toegang tot het kind - Geloof in/schuld geven aan kind - Niet nakomen van behandeling - Weinig bereidheid mee te werken met behandeling - Bewijs van seksuele mishandeling - Beschuldiging van seksuele mishandeling - Moeilijkheden bescherming te bieden aan kind - Kind is blootgesteld aan pornografie of seksuele activiteiten - Karakteristieken van seksueel misbruik 	☐ ☐	☐ ☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
<p>Slechte kwaliteit van binding/gehechtheidsrelatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verkeerde ouder-kind interactie 	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
<p>Weinig effectiviteit van supervisie</p>	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
<p>Geen vermogen om effectief problemen op te lossen</p>	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐
<p>Geen goede kinderopvang geregeld</p>	☐	☐	vader ☐ moeder ☐ verzorger ☐

Omgevingsinvloeden	(Vink aan)	
	Genoemd als criteria voor UHP	Aanwezig in casus
Weinig Inkomen/ slechte financiële gesteldheid	☐	☐
Geen aanwezigheid/slechte kwaliteit van sociale ondersteuning en relaties (Bijv. van familie, vrienden en burens)	☐	☐
- Afwezigheid van steun van de familie	☐	☐
- Afwezigheid van steun van vrienden	☐	☐
Geschiedenis gerelateerde factoren/problemen	☐	☐
- Geschiedenis van eerdere klachten/ mishandeling	☐	☐
- Geschiedenis van eerdere hulp	☐	☐
- Te kort schieten van/ grenzen bereikt door eerdere hulpverlening	☐	☐
- Eerder ouder-kind scheiding geweest	☐	☐
- Ouders reactie op eerdere hulp was negatief	☐	☐
Slechte condities, veiligheid en weinig stabiliteit leefomgeving	☐	☐
- Geen stabiele woonsituatie	☐	☐
- Huis ongeschikt/ ontoegankelijk	☐	☐
- Slechte toegankelijkheid/ geschiktheid van buurt	☐	☐
- Veilig en stabiel vervoer afwezig (zowel publiek als privé)	☐	☐
Geen beschikbaarheid professionele hulpdiensten en instanties	☐	☐
- Slechte toegang tot speciale diensten	☐	☐
- Slechte toegang tot gemeenschapsinstanties (geestelijke gezondheidszorg, ziekenhuis)	☐	☐
Etniciteit	☐	☐

Andere criteria:	
-------------------------	--